

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

113 -

Sparfkvitter

af

Theodor Giertz,

f. d. telegrafkommissarie af första klassen,

privatskollärare, tidningsman,

husegare,

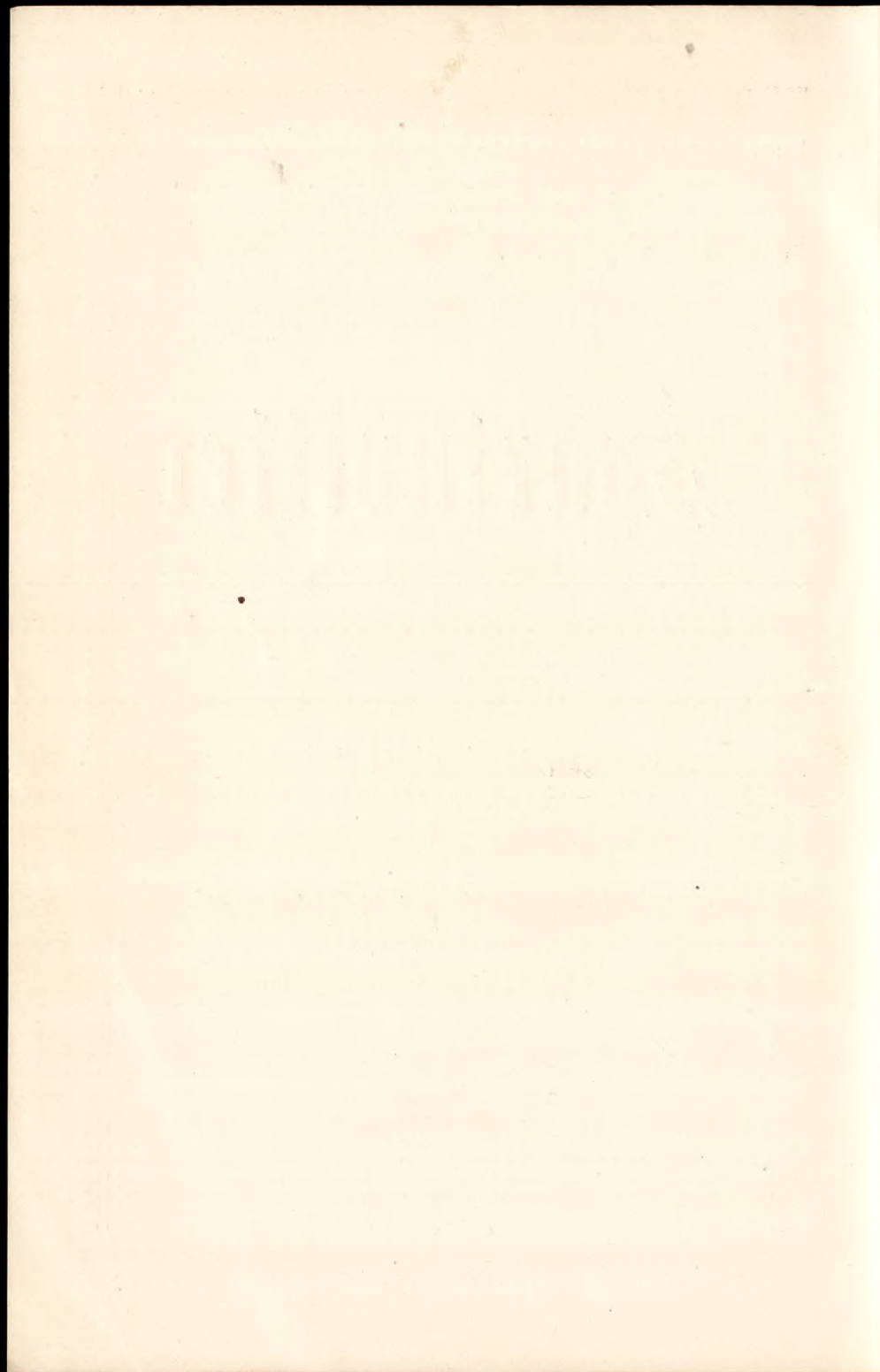
en af de aderton i landsorten

(enligt Söndags-Nisse, nota bene),

riddare af inga ordnar, m. m.

HELSINGBORG 1896.
Schmidts Boktryckeri-Aktiebolags tryckeri.

Sparfkvitter

af

Theodor Giertz,

f. d. telegrafkommissarie af første klassen,

privatskollärare, tidningsman,

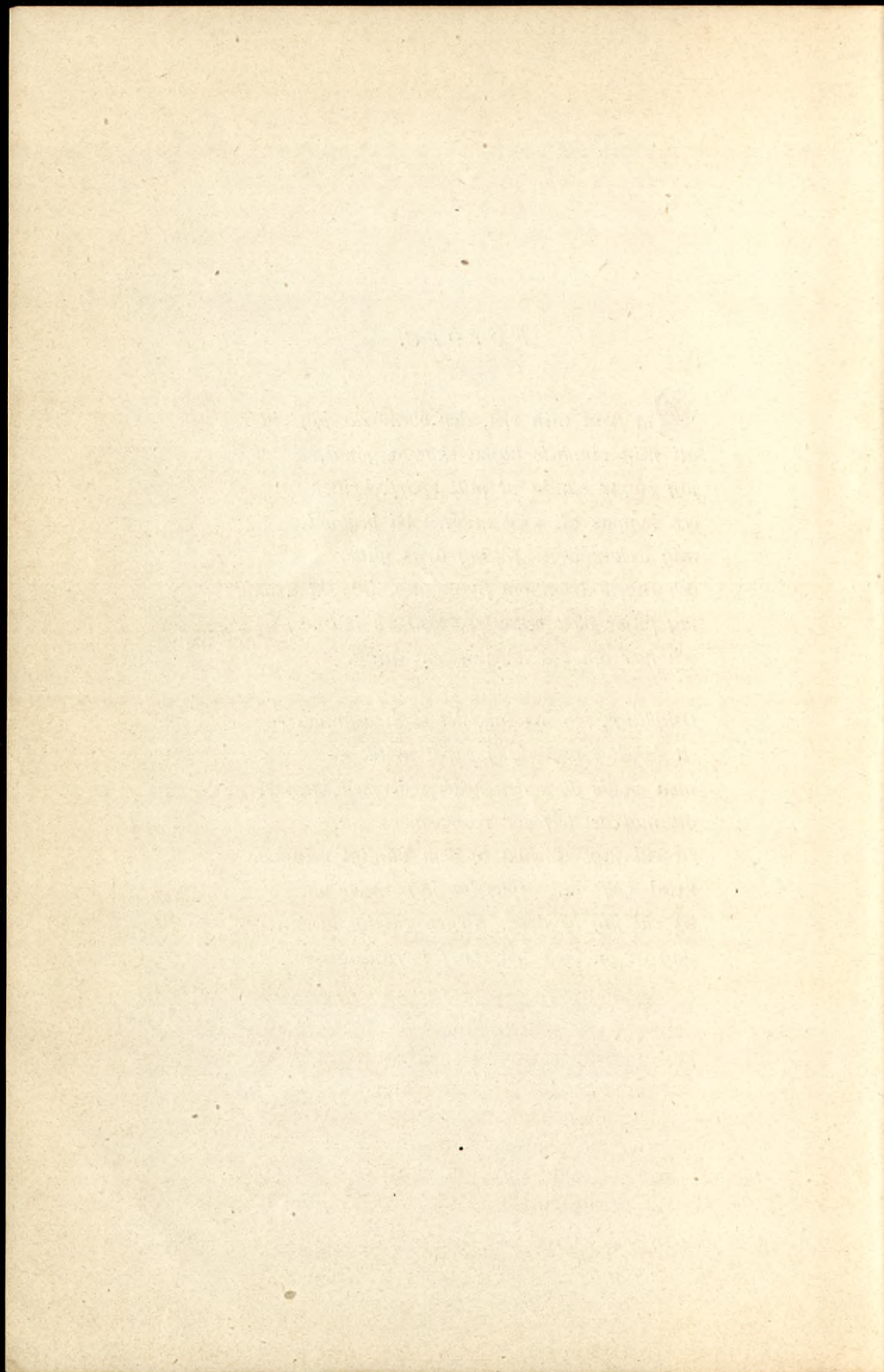
husegare,

===== en af de aderton i landsorten =====

(enligt Søndags-Nisse, nota bene),

riddare af inga ordnar, m. m.

Jag är rik, fastän fattig jag är.

Jag var fattig och arm, med min ömkliga lott
var jag missnöjd och bitter till mods,
när jag såg, hvilket öfverflöd somliga fått,
och hur litet mig, arme, bestods;
jag var nedtryckt och dystert jag blickade ned,
det var mörkt på min ensliga stig,
hvert jag vände min blick, följde skuggorna med,
likt ett moln mellan himlen och mig.

Och med oket på nacken, som lastdjuret går,
i min blindhet jag famlande gick,
då på en gång — ack, hur, jag ej skildra förmår —
emot himmelen lyftes min blick;
och det föll liksom fjäll från mitt öga i hast,
på min stig sken en solstråle klar,
det blef dager omkring mig, förtrollningen brast —
jag var rik, fastän fattig jag var.

Och jag såg mig omkring i Guds sköna natur
i föryngringens herrliga stund,
just då solen dök upp i ett haf af azur
och förgyllde den grönskande lund;
och en onämbar känsla uppfyllde mitt bröst
vid den vingade skarans konsert,
i mitt inre det ljud, likt ett eko, en röst:
Du är rik, fastän fattig du är.

O, du herrliga jord i din vårliga skrud,
du min egen skattkammare är,
der bekransad du står, likt en aningsfull brud,
med din grönska, så frisk och så skär!
All din tjusande rikedom breder du ut
för min blick; den kan ej stängas in,
den kan ej röfvas från mig, kan aldrig ta slut —
jag är rik — ack, ty *jorden* är min!

Och du blåa, du friska, du skiftande haf,
fritt mig bjudes din vaggande barm
med safirer, smaragder, mer än jag vet af —
ack, mot mig sjelfva Krösus var arm!
Lika tjusande skönt i hvar vexlande drägt,
när jag vill, jag får älska dig fritt,
jag får njuta ditt färgspel, inandas din fläkt —
jag är rik — ack, ty *hafvet* är mitt!

Och du praktfulla sal, som dig hvälfver så högt
rundt omkring mig med bländande glans,
så oändlig, så rik som den kärlek, dig byggt,
hvar, säg, hvar männ' din like väl fanns?
Dina strömmar af silfver, ditt haf utaf guld
och den tindrande stjernkransen din —
det är mitt — ö, hur stor är min tacksamhetsskuld! —
Jag är rik — ack, ty *himlen* är min!

Den stackars kungen!

1869.

Det mitt fullkomliga allvar är,
jag på det högsta beklagar
den arme mannen, som kronan bär
i våra kritiska dagar.

Af tidens mask är ju tronen stungen,
af majestätet blott skuggan kvar,
och skam till tack blott får "landets far" —
den stackars kungen!

Fast "med Guds nåde" han har sin makt
och millioner befaller,
han jemt och ständigt är under vakt,
som fången inom sitt galler.
Ej finns en slaf mera rysligt tvungen;
han knappt kan släppa — ett enda ord,
hvarom ej anmärkning strax blir gjord —
den stackars kungen!

Och tänk, hvad myror den karlen har
uti sitt hufvud beständigt!
Till hvarje steg, hans regering tar,
om än så dumt och eländigt,
idéén tros ur *hans* hjerna sprungen,
för allt *han* ansvaret bära får
och jemt till doms för sitt folk han står —
den stackars kungen!

Hans stora skatter, hans dryga lön,
hvad kunna de honom båta?
Allt, hvad han får, är som vräkt i sjön,
ty han nödvändigt skall ståta;
och när han stundom blir läns i pungen
(hvad kanske icke så sällan sker),
han nödgas tigga sitt folk om mer —
den stackars kungen!

Och klandrad blir han båd' först och sist;
han ej en svaghet får röja.
Är han på röken en aftonkvist
och ses han offra åt Fröja,

han blir af "Nissar" infamt besjungen
och får i pressen med spott och spe
sin ädla bild karrikerad se —
den stackars kungen!

Och sist, till råga på alltihop,
man skäms ej ens att förklara
med allt mer höga och starka rop,
att *utan* kung man kan vara.
Förr generalen och tiggaringen
för honom skreko i kapp: Hurra!
Nu skrattar packet helt fräckt: Ha, ha! —
Den stackars kungen!

Min sista lärdom*.

1872.

Man kallat jorden för en jemmerdal —
det kan så tyckas; månet djupt bekymmer
och mången plåga, månet bittert kval
dess yta säkert åt oss alla rymmer;
men är här sorg, så är här fröjd också,
och mycket, mycket godt oss lifvet skänker.
När jag min lefnads skiften rätt betänker,
jag tackar Gud, ty han är god ändå.

Hur ringa än mig stundom syns den lott,
som mig en högre vishet här beskärde,
hur litet, ack, jag af de håfvor fått,
som jordisk längtan i min själ begärde,

---

* I anledning af en skynt till förbättring, som ändtligen började visa sig i förfs äldsta, då tolfåriga dotters tillstånd, hvilken, angripen af en våldsam tyfus, i flere månader legat sanslös, sväfvande mellan lif och död.

hur knappt mitt bröd än stundom synas må,
hur tung min lefnadsväg ibland att vandra,
jag har det bättre dock, än tusen andra,
och tackar Gud, ty han är god ändå.

Om också ofta, af bekymmer tryckt,
jag ser min framtid i en dyster dager,
om stundom ramlar, hvad mitt hopp har byggt,
och grymt dess löfte mig ibland bedrager,
så mycket mer jag sätter värde på
hvar liten vänlig ljusglimt, sänd från höjden,
vid hvarje framgång dubbelt stor blir fröjden —
jag tackar Gud, ty han är god ändå.

Och om en verklig nöd jag råkar i,
om olycksöden tungt uppå mig falla,
i denna enkla lufs-filosofi
jag hemtar tröst och stöd emot dem alla.
Förvissad om — hvad än mig hända må —
att hvarje pröfning, som mig himlen sänder,
om än så hård, blott till mitt bästa länder,
jag tackar Gud, ty han är god ändå.

Han sänder hjälpen nog i rättan tid;
han ej blott slår, han ock med mildhet helar,
och nöd och lust han nog så vist fördelar,
att själens helsa främjas bäst dervid.
Ja, om han tager, han ju ger också —
han, när som fullast var af sorg mitt hjerta,
i största fröjd förvandlat största smärta —
jag tackar Gud, ty han är god ändå.

Ack, när af fruktan och af oro tärđ
jag många långa da'r och nätter vakat
invid en dödssjuk älsklings hufvudgärd,
hvars heta kamp mig till förtviflan skakat —

vid grafvens port att henne återfå! — —
O, när han så sig dock till slut förbarmar,
mot himlen hänryckt lyftas mina armar —
jag tackar Gud, ty han är god ändå.

Men är den glädjen kanske allt för stor
att, till min nytta, länge kunna räcka?
Är, hvad så varmt jag hoppas nu och tror,
en gnista blott, som snart en pust skall släcka?
Med bäfvan ännu jag mig frågar så —
dock vill min skatt så från allt ondt han skilja,
om också tungt, jag suckar: Ske hans vilja!
och tackar Gud, ty han är god ändå.

Ack, sälla tro, förblif min följesven,
min tröst allt framgent i min lefnads öden!
Är jag blott riktigt genomträngd af den,
jag går med lugn till mötes sjelfva döden.
När helst dess bud en gång mig kalla må,
och mig den sista kalken räcks att tömma,
att sorg och strid jag må för evigt glömma —
jag tackar Gud, ty han är god ändå!

Sista modet.

1881.

När häromda'n jag gick att promenera,
jag stötte på en högst kuriös figur,
hvars delikata menckliga natur
så småningom jag lärde mig sentera.

Det var ett väsende utaf det kön,
som här i verlden allmänt nämns det täcka,
hvars åsyn strax — det är ett gammalt rön —
hos mannen plägar ömma känslor väcka.

Det syntes tydligt, nästan allt för tydligt,
tack vare det famösa plagg hon bar,
att det en äkta Evas dotter var,
som tror, att allt, som är modernt, är prydligt.

Sin nedre del hon med en kjol betäckt,
som icke är så lätt till att beskrifva;
den slöt sig upptill kring dess former käckt,
för att ett rätt begrepp om dessa gifva.

Men under — under — under — "ryggens slut",
der var den hårdt och tvärt tillhopadragen
och bunden fast, för syns skull, med en knut,
som satt der likt ett hänglås för behagen.

Kring benen åtsnörpt på ett vådligt sätt,
den slängdes kring uti ett evigt sicksack;
för hvarje steg hon tog, om än så lätt,
den slog ett oupphörligt ängsligt tick-tack.

Och hennes öfre del — min synd förlåt,
men jag är tvungen till att röra vid det! —
ack, Herre Gud, hvad lifvet det satt åt!
Gud vet, hur bara hon var kommen i det!

Det visade konturerna så klart,
att man omöjligt kunde taga miste,
och mycket, som man förut icke visste,
blef genom dess bemedling uppenbart.

En smula häpen såg jag barmens rundning
och hela denna lefvande skulptur —
jag stängde strax min fantasi i bur,
slog ögat ned och föll i djup begrundning.

Hur tusan, sporde jag mig, kan det vara,
att kvinnan i ett dylikt plagg sig klär
och exponerar sig helt djerft så der?
Hur skall man detta fenomen förklara?

Och jag på frågan fann ej annat svar,
än det, att skälet måste vara detta:
hon vill sitt ljus ej under skäppan sätta;
hon vill nödvändigt visa hvad hon har.

Ej så, att helt hon blotta vill behagen —
åh, gubevars att bara tänka så! —
hon vill dem blygsamt dölja, men ändå
så klart som möjligt lägga dem i dagen.

Hon också dem vill vålla grym förtret,
som intet i den vägen ha att visa —
må mina rim dem skänka nödig lisa! —
Se der *det nya lifvets hemlighet!*

Emigrantens afsked.

1867.

Mitt fosterland, din son förlåt,
att från din strand han flyr
och ut på oviss, stormig stråt
med längtan strömmen följer åt,
som genom haf och äfventyr
till fjerran Vestern styr!
Der i en ny, en bättre verld
jag bygga vill mitt hem, min härd,
fri från betryck och trälomsband. —
Farväl, mitt fosterland!

Den lott, du mig i lifvet bjöd
som redlig mödas lön,
mig blef så tung, så surt mitt bröd;
jag knappast tryggad var mot nöd;
det var mest armodis bittra rön,
trots arbete och bön.

Nu går jag dit, der bättre lott
så mången broder re'n har fått;
mig vinkar längese'n hans hand. —
Farväl, mitt fosterland!

För dig jag allt för ringa är,
ej gods, ej guld jag har,
och ingen titel ens jag bär,
som rätt och värde mig beskär;
dock, utan röst, så blott och bar,
jag tunga skatter dra'r.
Nej, bättre passar mig den jord,
der lika gälla allas ord;
dit drifver mig min längtans brand. —
Farväl, mitt fosterland!

Der mannens värde ej bestäms
af rocken, han har på,
och ingen för sitt yrke skäms,
men arbetet en *heder* nämns,
hur simpelt än det vara må,
när bröd det ger ändå.
Ett kapital jag bringar dit:
min starka arm och redlig flit;
der ej behöfves mer ett grand. —
Farväl, mitt fosterland!

Re'n seglen hissas — snart ej mer
din jord mitt öga når;
med vemod jag den svinna ser —
ack, för den son, dig öfverger,
hur kärt, hur dyrbart dock du står,
sedt genom sakna'ns tår!
Mitt hem, min fosterbygd, ack nej,
din bild så kär jag glömmer ej!
Jag ljuft dig minnas skall ibland. —
Farväl, mitt fosterland!

Långt bort i fjerran Vestern förd,
din hågkomst följer mig.
Ej mer i tvångets fjettrar snörd,
der skall min fria bön bli hörd,
så öm, så varm, så innerlig,
o, fosterland, för dig!
Och när fullbordadt blir mitt hopp,
när klar din frihetssol går opp,
då vill jag återse din strand. —
Farväl, mitt fosterland!

~~~~~

Telegrafassistentens ställning.

1866.

Bland nya verk uti vårt gamla land
är telegrafen visst det allra bästa:
den tar så vänligt unga män om hand,
en riktig "räddningsplanka" för de flesta.
Dess dörr så lockande står jemt på glänt,
man träder in, får bums en plats i raden
och lön bland tjenstemän af första graden. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Som ung, man genast har för dagen bröd;
man slipper svälta — hvad begär man mera?
Man dermed nöjd kan lefva till sin död
och har dessutom hopp att avancera.
Ja, tänk, vid sjutti år, om man ej vändt
i vädret näsan då för länge sedan,
man kommissarie kan vara redan. —
Hvad man är lycklig dock som assistent.

Att komma högre upp — bli direktör —
vik hädan, syndiga, förmättna tanke!
En digerdöd det endast möjligt gör
för oss, som djupast uti gruset vanke.

Så högt på länge ej sin blick man sändt;
ett töcken framtidsödet vänligt skymmer.
Man har sitt vissa — gör sig ej bekymmer. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Hur lugn, hur afundsvärd är ej den lott,
man på en "småstation" i ro får njuta!
Ett herrligt "dolce far niente" blott
är tjensten der. Man sig bekvämt kan luta
och sofva sött i kapp med sin betjent,
när helst och i hvad ställning man behagar;
man rår sig sjelf och gör sig goda dagar. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Väl är det annat på en stor station;
der får beskedligt man sig hålla vaken.
Ej blott om dagen man försakar ron,
men ock hvar femte natt* — det hör till saken.
Der ifrån kväll'n, se'n väl man gasen tändt,
sjelf en maskin, man, vid maskinen bunden,
får sitta "spikad" intill morgonstunden. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Men ej förty "dom ha det ganska bra" ** —
en smula späkning blott gör kroppen nytta;
man har ej tid dervid att tråkigt ha
och får så mycket förr till himlen flytta.
Om ock det stundom under natten händt,
att trött man fallit ned och sansen mistat,
så — lappri! — snart man upp igen sig listat. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

---

* Hel, d. v. s. genomgående natttjenst. Som biträde måste man deltaga i natttjenstgöringen flere eller färre timmar mycket oftare.

** Historiskt yttrande af dåvarande intendenten, beledsagadt af tummarnes hvilande i knapphålen på den eleganta västen.

Tänk, hur pikant att med det täcka kön
få täfla, ständigt af dess kjortlar trängas
och med de sköna dra's om bröd och lön,
med dessa hulda väsen ljuft bemängas!
Hvem har ej dervid stolt och säll sig känt
att ha så fina, älskliga kamrater,
som tyst förmildra våra råa later? —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Och när man väl sin "assistentska" fått
och några små, som mödans da'r förljufva,
då — ack ja, då har man det riktigt godt
och kan förnöjd på sina lagrar rufva.
Sin karrier man gjort nu excellent.
Blir se'n man orkeslös, och går det galet,
så får man gratis plats på — hospitalet. —
Hvad man är lycklig dock som assistent!

Den största skatten.

Jag vet en skatt, som vida öfverväger
all verdens guld och silfver sammanlagdt;
hur mycket eller litet än jag eger,
blott denna enda skatt är i min makt,
jag är den lyckligaste själ på jorden
och jag mot ingens byta vill min fröjd.
Den skatten ligger gömd uti de orden,
att man är lycklig nog, blott man är nöjd.

Hvar helst jag hör, en allmän klagan spörjes,
det finns knappt en, som riktigt lycklig är,
i alla vrår och vinklar suckas, sörjes,
enhvar af ödet mer och mer begär;

än ett och än ett annat alltid fattas,
en brist finns alltid, än ej undanröjd.
Ack, aldrig nog den gyllne läran skattas,
att man är lycklig nog, blott man är nöjd.

“Ack, om jag ändå egde det och detta!
Ack, om jag vore det och det ändå!”
Med denna suck man jemt hörs hjertat lätta,
för hvilket intet, intet vill förslå.
Man jemt om “guld och gröna skogar” drömmar,
i lättjans hamn som oftast lugnt förtöjd,
och glömmar allt, hvad godt man eger — glömmar,
att man är lycklig nog, blott man är nöjd.

Man efter rikedom och ära traktar
och tror sig dermed kunna lyckan nå;
båd' lag och rätt man ofta djerft föraktar,
när de i vägen för ens önskan stå;
men om man också millioner vinner,
står man än öfverst uppå ärans höjd,
månn' man sig därför mera lycklig finner?
Nej, man är lycklig nog, blott man är nöjd.

Man efter nöjet oupphörligt jägtar,
far i dess hvirfvel hän, att lycklig bli;
men intet törsten likväl släcka mäktar;
man sjunker, dränker sig till slut deri —
och hvarje gång man utur ruset vaknar,
vid vällustbägarn, som man tömt, fördröjd,
just hvad man deri sökt man bittert saknar. —
Ack, man är lycklig nog, blott man är nöjd!

När jag har helsan och min utkomst bara
och samvetsfrid, som dock det bästa är,
hvi skulle jag ej glad och tacksam vara
för allt det goda, Gud mig jemt beskär?

Hvi skulle jag ej lycklig nog mig känna,
till lof och pris för all min sällhet böjd?
Ack jo, min glada tro blir städse denna,
att man är lycklig nog, blott man är nöjd.

Så vill jag aldrig, aldrig mera klaga,
hur arm, hur ringa jag än vara må,
men låta tacksam mig den lott behaga,
som mig en högre vishet täcks bestå.
Den största, bästa skatt, som finns på jorden,
förnöjsamheten, vare städs' min fröjd!
Gud, låt mig aldrig glömma bort de orden,
att man är lycklig nog, blott man är nöjd!

~~~~~

Nautiska reflexioner,

sjömän i allmänhet och min vän, kapten Oskar Lindström, isynnerhet
välment tillegnade.

På lifvets haf man litet hvar
som seglare får lyckan pröfva
och i den svåra konst sig öfva
att ifrån storm och grund gå klar.

Från lycklig barndoms lugna strand
på oceanens djup, det vida,
man lägger ut med sin "Ellida"
och styr mot fjerran gömda land.

En för sitt skepp, som, stolt och stort,
högt upp mot skyn sin resning sträcker,
en ann' till styrman ödet gjort
uppå en ökstock blott, som läcker.

En kryper fram, försigtig, skygg,
tar jemt in ref och pejlar djupen,
en ann' går på, så djerf och trygg:
Friskt mod! Låt gå! Hal' ut med slupen!

En seglar jemt med förlig vind,
med dyrbar last och höga frakter,
har stoppad full båd' för och akter
och bogen liksom börsen trind.

En annan tycks ha stiltje blott
och stiek i stäf mest dessemellan;
hans turer lyckas därför sällan;
att gå med barlast blir hans lott.

Men dum är den kapten ändå,
som öfver vind och väder klagar;
bäst låta, nöjd, vår Herre rå
allen' för med- och motgångsdagar!

För alla samma mål är lagdt,
och samma faror alla hota,
och samma medel att dem mota
ha alla lika i sin makt.

Och ingen skylla kan derpå,
att han ej rätta kursen visste;
tar någon farkost derom miste,
får den sig sjelf ju skylla då.

Enhvar ju i sitt eget bröst
har sin kompass, som evigt pekar
emot det rättas pol — en röst,
som aldrig, aldrig sig förnekar.

Och för enhvar det finns också
en samling sjökort ju, som duger
och som, när allting annat ljuger,
man fullt och fast kan lita på.

För hvarje klippa, hvarje skär
är der så tydligt märkt och prickadt;
den lärdom ännu aldrig klickat,
man om sin lifskurs hemtat der.

Och när på lifvets haf är natt,
och mörker seglarns synkrets höljer,
han tryggt ju hoppets stjerna följer,
till ledning för hans kosa satt.

Doek ske ju skeppsbrott jemt i mängd,
och mången blott som vrak får landa;
en efter annan ser man stranda,
bland frestelsernas klippor trängd.

Blir ock med nöd derur man ryckt,
skamfilad, grundstött, ramponerad,
hur präktigt än ens skrof är bygd,
man ej så lätt blir reparerad.

Väl den, som bergad hamnen när —
destinationsorten för alla —
som, när hans ankar väl fått falla,
lugn för den store Redarn står!

Då gäller att ha rent om bord,
att för sin skuta kunna svara —
väl den, som vid hans anropsord
har alla sina papper klara!

* * *

Så har jag ock min skuta, jag,
en bräcklig farkost, kan du tänka,
och knappast värd en blick att skänka,
högst tarfligt tacklad, klen och svag.

Hon dock beundras kan, dessvärre,
förstås, som en kuriositet:
en röd galjon,* som du väl vet,
hon fått sig särskildt af vår Herre.

Emellertid hon dock på nåd
får vagga med på hafvets bölja,
belåten, fast hon ej har råd
de stolta klipperskeppen följa.

Hon tycker om en bris, rätt frisk,
hvars smekning låter seglen svälla,
men räds att öfverdådigt ställa
sin spån mot stormens tjut och pisk.

Må andra djerfva vikingsskepp
fritt trotsa vågens ras och dunder,
min skuta skulle bums gå under
vid sådan äfventyrlig tripp.

Hon håller dåligt sjön och kränger,
är starkt för öfverhalning böjd
och stundom, icke dermed nöjd,
hon vill ej lyda roret längr'.

Också, trots all försigtighet,
hon haveri gjort flera gånger
och seglat se'n med last af ånger —
den allra sämsta last, man vet.

Ännu, på kryssning stadd, hon går
hän emot obekanta länder;
men, förr'n hon köl'n i vädret vänder,
läs hvad i akterspegeln står!

---

* Förf. har nemligen, bland andra yttre förmåner, ett rödt födelsemärke (s. k. vådeldsmärke) midt i planeten, hvadan också hans mest gouterade öknamn under skoltiden helt naturligt var — "bläsen".

Det namnet må du fritt förgäta;
det är ej värdt att därför be —
det börjar ju med stora G
och slutar med ett litet —z.

Halshuggningen.

I Landskrona den 6 Mars 1872*.

I.

Här du fått nog? Sä g, är du mätt ännu?
Vill du se flera likars hjertblod flyta?
När skall din vilddjurslika mordlust tryta,
du, som *Guds väsens afbild* nämnes ju?

* Till ofvanstående utgjutelse inspirerades förf. af den skildring af ifrågavarande ohyggliga exekution, som en allmänt bekant skriftställarinna i en korr. till Ö. P. dagen derefter, under rubriken: »*Från afrättsplatsen*», meddelade, så lydande:

«Är det verkligen en afrättsplats, på hvilken vi befinna oss? Är denna nästan öfverskådliga människomassa hitkommen för att se en medmänniska dö; är det ej männe en folkfest som skall firas här i den tidiga morgonstunden? Så måste man ovilkorligen fråga sig sjelf, då man blickade omkring sig på alla dessa brådska varelser, som svuro, skrattade och trängdes kring spetsgården för att kunna uppfånga en skynt af den lifdömde, eller åtminstone af den andre af skådespelets hjeltar: skarprättaren. Om det är meningen, och det måste det väl vara, att dödsstraffet, och isynnerhet den offentlighet man ger deråt, skall ingifva åskådarne fasa för brottet, så kunde en uppmärksam åskådare af massans stämning vid detta tillfälle ej undgå att märka, att detta syftemål för ingen del vanns. Låtom oss träda närmare, låtom oss gå ända in till den af artilleriets manskap bildade spetsgården! Hvad möter oss annat här än längre borta på fältet: män, ynglingar, kvinnor och barn i samma ifriga, nyfikna brådska, som man får se, der hvarje lindansare eller någon annan konstmakare håller sin förevisning. Nu kommer det hemska tåget — samma buller, samma stim i hopen, alla halsar sträckas, alla tåspetsar anlitas. «Der sitter han. Ser du honom? Ja bevars, han är bara klädd i

När grymt till hämnd du lyfter bilan, hu!
du tyckes mig med tigern väsen byta,
det är, som honom hemskt jag hörde ryta,
när offrets hals han sliter vildt itu.

fångdrägten. Men han ser beredd ut. Och nöjd — åh, han ser ej ut att göra motstånd, nej, se de ha rakat honom! Så sorlar hopen, medan den lifdömde färdas de få stegen, som ännu skilja honom från evigheten.

Fångens blick var stel och orörlig; det såg nästan ut som om ögonen voro brustna. Silkesduken knytes för ögonen, han säger något, derpå löser han bindeln, gör så sjelf ett försök att knyta den, men besinnar sig och bortlägger den. Sjelf befriar han sig från fångtröjan, knäfaller och — — — — “Nu är det förbi! Såg du? såg du, och du?” frågas från alla håll. Nu trycker massan med ökad kraft på spetsgården, man måste ej försumma att se sjelfva scenen för folkfesten, den blodiga platsen och stupstocken, man är otålig öfver “solet innan de få en i kistan”. Efter få minuter kommer dock liktåget. Fiskalen rödjer plats för det, och den stora folkhop, som tagit plats kring den lifdömdes öppna graf för att på dess sandkullar bekvämt kunna se honom aflifvas, måste nu lemna rum för hans kista; denna nedsänkes, en prest framträder och förrättar jordfästningen. han beder: *förlåt oss våra skulder, såsom och vi förlåta dem oss skyldige äro*: den bönen ljuder hemskt vid den halshuggnes graf, omgifven af en människomassa, som blott kommit dit för att se huru “fermt” lagen hämnas. Ännu trängas stora skaror kring stupstocken, och mera upprörande än den lifdömdes sista stunder var åsynen af vidskepelsen, som upphemtade det strömmande blodet, för att låta någon eller några dricka, såsom bot för fallandesot. “År det möjligt?” hördes någon fråga nu med verklig fasa; till svar visade man oss en blodig hornsked, som låg på marken vid våra fötter. Nu var brottslingen då död och begrafven; knappast en timme behöfdes för detta, och så kom “ett som aldrig dör: domen öfver död man”. Folket skrattade och sorlade ej mera, nyfikenheten var tillfredsställd och — — medömkan infann sig. Fången hade utfört sin roll till nöjes, han hade sett “beredd ut”, han hade, då han ankom till Landskrona, och hundratals personer strömmat ut för att emottaga honom, visat sig med blottadt hufvud och blicken riktad mot himlen, detta mindes man nu, och så förtrodde man hvarandra så många förmildrande omständigheter rörande hans förfärliga brott, att detta sjönk ned till en obetydlighet, och snart voro rollerna förväxlade; mördaren Andersson ligger nu som en martyr på Landskrona galgbacke, och felan hos hans offer uppsökas och uppgrävas. Detta är vinsten af den stora folkfesten.“

Mot ditt hans dåd dock är som tu mot sju —
han följer sin instinkt blott, rasar, spottar,
och när han dödar, tjuoter vildt och fräser;

men fromma, *kristna* vilddjur, hur gör du?
När kallt beräkande du hugget måttar,
du ser mot himmelen och böner läser.

II.

Rättvisan fordrar det ju, säger man;
samhället annars skulle löpa fara
att ruineras utaf bofvars skara,
hvars tal man snart ej mera räkna kan.

Rättvisan! — Ha! De, som så mest förklara
och lysa arme syndare i bann,
månn' ej bland dem, om man dem kände bara,
man ännu nedrigare bofvar fann?

Dra'n er den störste domarns ord till minnes!
Hvad var det dem han uppå hjertat lade,
som en gång ville stena synderskan?

"Den ibland eder", så han lugnt ju sade,
"som utan synd och utan skuld befinnes,
på henne första stenen kaste han!"

III.

I sägen, Kristus en gång dött för alla
och dermed ju försonat allas brott,
för allas skulder han ju plikta fått,
hans dyra blod man hör er jemt påkalla.

Men fast det Gud försona har förmått,
er hämndlust dock ses lika häftigt svalla;
af er så litet tages ej för godt;
I viljen först se syndarns hufvud falla

I honom Guds förlåtelse förkunen,
men utan nåd, med kristlig salvelse,
I dock till afrättsplatsen honom fören.

Hvad I bekänner der helt fräckt med munnen,
er egen tro I till en lögn ju gören —
ve öfver eder, I skenhelige!

IV.

En blott är den, som har oss lifvet gifvit,
en blott har rätt att taga det igen —
finns någon tydligare lag än den,
som Skaparn sjelf uti vårt hjerta skrifvit?

Med hvarje själ, I till er slagtbänk drifvit
— hur svart för er den kunnat synas än —
i namn af rättvisan och sanningen,
hvem vet hvad godt, som också dödadt blifvit?

Förmätne dödlige, I kunnen våga
att, mot förnuftets och mot hjertats bud,
i förtid våldsamt släcka lifvets låga!

Skall ej er hemska blindhet snart upphöra,
och menskligheten menskelig bli? O Gud!
De se, de veta icke hvad de göra.

V.

Mitt fosterland! O, du dig säkert vänder
med rysning bort från denna gräslighet —
för sista gången, jag vill hoppas det,
du har satt yxan uti bödelns händer.

Djupt ned i hafvet du för alltid sänder
det hemska jern, som nyss en lifstråd slet,
så djupt, att aldrig mer du deraf vet,
och tar din plats ibland humana länder.

Låt sann upplysning, frihet, menskorätt
få rum ej blott i slott, men ock i hydda!
Sök dina fallna söner mildt uppräta!

Mer än med blodshämnd vinnas skall med detta;
du skall få se, det är det bästa sätt
att samhället mot brott och laster skydda.

Min lille käre hage.

Hvad tusan skall det tjena till
att fåfängt gå och tänka
på jordagodset, som man vill,
att någon fé skall skänka?
För mig så gerna en och hvar
det i besittning tage!
Ack, jag är nöjd med det jag har:
min lille käre hage.

Blott några alnar bred och lång,
den väl är mycket liten,
och den har blott en enda gång,
af egarns fötter sliten.
För mig dock räcker godt den till;
frisk luft för bröst och mage,
motionsplats ger mig, när jag vill,
min lille käre hage.

Hvar buske, hvarje planta der,
som sjelf jag har planterat,
är mig en trogen vän så kär,
hvars anlag jag studerat.

Med tukt de ystre fostrats opp,
och ömt med stöd de svage.
Hur rikt den uppfyllt har mitt hopp,
min lille käre hage!

Dess grönska, ack, hur frisk, hur skär!
Och kullarne, som bära
af Floras späda barn en här,
för odlarns hopp hur kära!
Och rosor och violer, ah!
och bellis, lik en krage
af silke — hvad den kläder bra
min lille käre hage!

Der går så nöjd jag hvarje dag
och skott och knoppar täljer
och glömmet för hvart nytt behag
all sorg, som hjertat kväljer.
Hvem helst, som lust och pengar har,
till bad och brunnar drage —
mig håller omotståndligt kvar
min lille käre hage.

Jag tackar Gud, hvars godhet gett
mig denna fläck på jorden
och dermed mig den tröst beredt,
som är så ljuf mig vorden!
Hur än må bli min framtidslott,
mitt ringa gods man tage,
men låt mig få behålla blott
min lille käre hage!

~~~~~

"Helsan".

1878.

Jag vet en fläck på jorden, värd en visa
med lika mycket skäl som mången ann',
och därför vill jag nu den fläcken prisa
och sjunga till dess lof så godt jag kan.
Den är ej stor, nej, den är mycket liten,
ovanligt liten till och med och smal,
men den är god som guld, den lilla biten —
och det är Helsans lilla sköna dal.

En gammal hedersskuld jag blott betalar,
hvare jag nu i många år har stått
för allt, hvad denna perla ibland dalar
mig bragt af njutningsrikt och gladt och godt,
då jag för verlden sjunger ut dess ära.
Ack, hvem kan tälja väl de nöjens tal,
de många stunder, angenäma, kära,
oss skänkts i Helsans lilla glada dal!

När våren kommer med sin blåa himmel,
sitt gyllne solsken och sin sefyrfläkt
och strör af sippor i dess famn ett vimmel
och kläder den uti dess gröna drägt,
och bäcken blomsterkantad lekfullt hastar
att hoppa ned i grottan, frisk och sval,
och dervid skummet ystert kring sig kastar —
hur skönt i Helsans lilla gröna dal!

Och hela sommarn se'n och brunnssejouren,
hvad brokigt folkli i dess sköte då!
Hur kan man der ej friska upp naturen,
nytt lif och helsa af dess vatten få!

Vill man en tillsats ha af Bacchi safter,
hvit eller röd, allt efter eget val,
så stå ju Knutssons* vidtberömda "krafter"
till buds i Helsans lilla friska dal

Der finns Guds gåfvor utaf alla sorter,
förträfflig mat till ganska billigt pris,
allt, hvad man önskar, vin och öl och porter
och lilla supen med naturligtvis;
och sexorna ha särskildt höga anor
och locka danskar dit i hundratal,
som hålla tal i långa, långa banor
om Helsans "lille nydelige" dal.

Vid skön musik, som både sent och tida
då bjudes der, en vacker sommarkväll,
hur ljuft att sitta vid sin älsklings sida
och hviska ömt om kärlek, gläd och säll,
och se, hur menskosvärmar muntert stimma
och skämtet leker vid hvar fylld pokal,
som här och der vid lampors sken ses glimma
så trolskt i Helsans lilla skälmska dal!

Der kan man sitta lugnt i alla väder
i paviljongers och verandors skygd,
inom dess portar aldrig stormen träder,
dess stilla ro är ej dess minsta dygd.
Hur hårda vindar än vår strand må piska —
vår buse från nordvest är högst fatal —
man hör blott sakta fläktar fredligt hviska
i Helsans lilla evigt lugna dal.

Du lilla fristad, som så skälmskt dig gömmer
och lockar vandrarn att dig söka opp,
att undan dagens mödor och bekymmer
uti ditt sköt förfriska själ och kropp,

---

* Helsans på sin tid välbekante, öfverträfflige restauratör.

trots all din trånghet, allt ditt dam och "vakten",
som vållat mången grämselse och kval,
du eger än den gamla dragningsmakten. —
Ut, ut till Helsans lilla täcka dal!

Mitt testamente,

något som ju aldrig kan göras för tidigt.

Bland många rön, som jag har gjort i lifvet,
ett särskildt ligger på mitt sinne tungt,
och förrän det blir framlagdt och beskrifvet.
kan jag ej inombords få tyst och lugnt.
Det skriker i mitt hjertas ömma strängar,
hvar gång den sanningen framför mig står
som summan af ett lif af femti år:
Man är en strunt, när inte man har pengar.

Har man förstånd, om än så skarpt och godt,
och vett och bildning mera än de flesta,
om man en själ, om än så liflig, fått
och än så varma känslor för sin nästa,
hvad är man väl emot en dum patron
med gods och guld och gård och fält och ängar?
Blott lifvets möda har man — han har ron —
man är en strunt, när inte man har pengar.

Hur ytterst flitig man än vara må,
hur ärligt sträfsam både sent och tida
och mån om att sin lefnad ställa så,
att ingen för ens skull må orätt lida,

hur arm, hur ömklig är dock ej ens lott
emot grossörns, som har båd' kusk och drängar
och som konkurser gjort och "svindlat" blott! —
Man är en strunt, när inte man har pengar

Af allt hvad skönt som finnes på vår jord
hur mycket får en fattig fan väl njuta?
Hans släp, den magra kosten på hans bord
förvandla snart till vrak hans lefnadsskuta;
och när den rike med sin brunnssejour
kurerar fråsseriets efterslängar,
han dör ohjelpigt som ett kreatur. —
Man är en strunt, när inte man har pengar.

Och därför råder jag er unge, I,
för hvilka öppen ligger lefnadsstråten:
tron ej de svartes spegelfäkteri,
att man med himlen vara kan belåten —
nej, skaffen *medlen* till en dräglig lott,
förrän I bäddens ned i dödens sängar!
Så länge man är kropp, ej ande blott,
man är en strunt, när inte man har pengar.

Telegrafassistenternas jubelsång.

I anledning af en af styrelsen, eller väl egentligen
af chefen, på sin tid föreslagen löneförhöjning, belöfande sig
till 50 öre per dag.

Nej, tänk, hvilka stimmande fröjdrop man hör
från Ystad upp till Haparanda!
Det är assistenternas jublaude kör —
i den man ju måste sig blanda.

Ack, styrelsens nåd är så väldig, så stor,
att nästan, af häpnad betagen,
man knappt på den vunna förhöjningen tror
af femtio öre om dagen!

Hvar fattig, eländig och arm assistent,
som nyss gick omkring som en skugga,
i luggsliten rock, som han tre gånger vändt,
på rof efter något att tugga,
nu lyfter välsignande händern mot skyn,
med fröjd i de bleknade dragen:
"O, styrelse, tack, du vår milda försyn,
för femtio öre om dagen!"

Och hvar och en, lyckligt försedd med den skatt,
som kallas för hemmet, det "dyra",
med barn och med hustru, som jemt är — "i batt",
och ängslan för obetalt hyra,
nu hastar att meddela mor och de små
sin utsigt att öka behagen:
"Säg, kan ni väl gissa, hur mycket vi få?
Jo, femtio öre om dagen."

Och fru assistentskan, i underkjöl klädd,
att dyrköpta klädningen spara,
och foten i kippande toffelen träd,
att skorna för nötning bevara,
hon slår sina ansträngda händer ihop, *
och barnen sig klappa på magen,
och hela familjen uppstämmer ett rop:
"Tänk, femtio öre om dagen!"

Och så börjar pappa att räkna så här:
"Låt se, vi ä' åtta personer —
den tredaler, styrelsen nu oss beskär,
att öka de knappa rationer,

fördelad på hvar, gör tre skillingar jemnt;
jag hoppas, I nu ej mer klagen.
Hvad förut har brustit, nu hjälpes bestämdt
med femtio öre om dagen.“

Ja, nu bör till födan det kunna förslå,
fast dubbelt så dyr den har blifvit,
till hyra och bränsle och skatter också,
som upp till detsamma man drifvit.
Det vore en skam ju att tvifla derpå,
att kanske sig tycka bedragen —
vår styrelse nog vet, hur pass man kan få
för femtio öre om dagen.

Än mer, när som gubbe man icke förmår
att sitta der längre och pricka,
så, bara man riktigt hushålla förstår,
man har kapital i sin ficka.
Ja, aldrig man nånsin behöfver att bli
med fattighusmärket beslagen,
om flitigt man sparbössan blott fyller i
af femtio öre om dagen.

För öfrigt, om ej assistenten är nöjd,
så har han sig sjelf ju att skylla,
se'n styrelsen nu från sin upplysta höjd
hans *egna* behof har täckts fylla.
Familj är ju lyx blott för en sådan der —
i nödfall, af älskog betagen,
han kan, som en ann', få en manlig betär*
för femtio öre om dagen.

För hvart och ett rent af ohjelpigt subjekt
ibland assistenternas skara,
som tror sig med "samhällets olycksbarn" slägt
och tycker sig vanlottadt vara,

---

* Åsyftande ett på den tiden gängse, fult, kanske ogrundadt rykte om förirningar på det erotiska området i de högre regionerna.

en tröst dock med löneförhöjningen gifs:
en toddy, och det ej en svag en,
han kan, för att dränka sin sorg, få till lifs
för femtio öre om dagen.

Tiggeriet.

1869.

I sin fätölj, med sammet öfverdragen,
af lyx omgifven och bekvämlighet,
satt fröken C. helt makligt häromdagen,
en gammal jungfru, lika rik som fet.

Då inom dörren skyggt och varsamt träder
en kvinna, blek och af bekymmer tärd;
om armod tala hennes nötta kläder,
och hennes drag om nöd, behjertansvärd.

“Ack, nådig fröken, hjälp en fattig enka
med tre små barn, som annars svälta få“,
hon ber, och tårarne på kinden blänka,
“jag har ej bröd åt mina stackars små.“

“Ut med dig strax! Får man då aldrig vara
för dylikt tiggabykes skull i fred?“
med vredgad min hörs nådig fröken svara.
“Ut med dig! Stå ej der och smutsa ned!“

Den arma går. — Ett ekipage hörs stanna
i samma ögonblick derutanför,
och vecken jemnas på vår frökens panna,
då hon en välkänd röst i förstu'n hör.

In stiger nu med komplimanger fina
en dam, så älskvärd, så förbindligt söt;
i hennes hand ett pappersark ses skina.
Sitt långa, näpna tal så här hon slöt:

“Grefvinnan X., majorskan Y. ha gifvit,
gen’ralskan P. och friherrinnan M;
allt, hvad vår ort har fint, har tecknadt blifvit;
nog vill ni också vara med bland dem?”

Och “listan“ räcks, och — huru värdt att prisa! —
strax till “ett kärt och dyrbart föremål”,
till “hennes kunglig höghet”, till “*Lovisa*”,
ger samma fröken 100, nyss så snål*.

* * *

Furstinna! Nej! Det är att orätt göra
ditt unga hjerta, för all nöd så varmt;
du vill om slika “gåfvor“ intet höra,
ej taga brödet från ett hem, så armt!

O, nej! För grymt man så din känsla sårar!
En gåfva, köpt — om än så konungslig —
för enkors suckar, faderlösas tårar,
kan aldrig, aldrig bli till fröjd för dig.

---

* Insamlingen gällde en bröllopsgåfva åt dåvarande kronprinsessan.

Tysta tankar.

1882.

När ifrån samhällstrappans högsta höjd,
der frukten utaf folkets svett och möda
läggs ned för att en fåfång hofstat göda,
en "äskning" efter annan jemt blir röjd;
när till och med man samlar hop till skänker,
liksom ej apanaget räckte till —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

När jag ser hela denna dyra här
så morsk i sin pajazzodrägt stoltsera,
ser bajonetterna i sol'n briljera,
hör sabelskramlet, skriket: "I gevär!",
ser hur eländet hånfullt mot mig blänker,
hur landet ger sin must och merg dertill —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

När handtverksmessigt, för förtjensten blott,
en listig svartrock bjuder himlens manna
åt dem, som här i trældom vilja stanna,
ödmjukt försakande allt jordiskt godt;
när han förnuft och samvetsfrihet kränker
och står i medeltidens mörker still' —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

När höge herrar tala stora ord
om fosterlandet som ett lyckans rike,
som ej i hela världen har sin like,
som sjelfva "frihets stamort på vår jord",

men folket massvis det för nöds skull skänker
sin afskedssuck och styr åt Vestern till —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

När penningmannen, som en orätt gör,
i mjugg blott åt den lumpna plikten skrattar,
men lagens jernarm obarmhertigt fattar
en stackars fattig fan, som hungern för
på brottets stråt, och honom genomdränker
med vatten, fast han nu får bröd dertill* —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

När en patron, som knappast annat gjort
i all sin tid, än lefvat flott och kräsligt,
som knappt sitt namn kan skriva riktigt läsligt,
ses samla skatt på skatt här immerfort,
men den, hvars arbet' honom rikdom skänker,
i sitt betryck knappt har till bröd och sill —
då — ja, jag säger inte hvad jag tänker,
men, Gud ske lof, jag tänker hvad jag vill.

Plebiscitet**

1870.

Just ett vackert ord det der,
som till lifs oss ständigt gifves!
Man det jemt på tungan bär,
långa spalter derom skrives;

---

* Vatten och brödstraffet upphäfdes omsider genom k. förordn.
den 16 Maj 1884.

** Folkomröstningen, hvarigenom Napoleon "den lille" vädjade
till franska nationen.

i hvart blad, som fatt man får,
än så stort och än så litet,
jemt midt för vår näsa står —
plebiscitet.

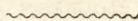
Från Paris det strömmar hit,
hu ja, snart man fara löper
att bli dränkt i — plebiscit!
Fy för tusan! Nej, jag köper
ingen tidning mer, ty nu
är mitt tålmod utslitet.
Blotta namnet skyr jag — hu!
Plebiscitet!

Kan ni tänka, häromda'n
i ett sällskap jag mig vänder
till en fröken här i sta'n
med ett blad i sina händer,
frågar artig, som sig bör,
lockad af det röjda nitet:
“Är ni *mot.* säg, är ni *för*
plebiscitet?”

Hvilka ögon då jag fick!
Ah! Men strax hon skyggt dem sänkte,
rodna'ns molnskoek kom och gick,
och i ögats frans det blänkte.
Intet svar — men bort hon sprang —
hufv'et var af skammen bitet.
Usch, det har en vådlig klang,
plebiscitet!

Gud ske lof, det afgjordt är
nu, och lyckligt, som man säger;
kejsarn tryggt sin krona bär,
hvilat lugnt uppå sitt läger,

och man snart väl slippa må
här, se'n väl är slutadt splitet,
möta och sig stöta på
plebiscitet.

Påfvens encyklika*.

1879.

Se så, nu vet man det för visst,
nu hjälper intet prut:
skall det ej gå för fan till sist,
får packet veta hut —
och för att lära det reson
och tvinga tanken under tron
bör kyrkan ha igen sin makt —
ty det har påfven sagt.

När öppet, ej som förr i smyg,
af hemsk socialism
och annat otäckt djefvulstyg,
kommun- och nihilism,
man hotas nu, är skälet blott,
att kyrkans bistånd man försmått
och gudlöst den i trångmål bragt —
ty det har påfven sagt.

Skall ej hvart samfund lösas opp
i gränslös anarki,
och skall hvar kunglig hufvudknopp
ej fräckt bortplockad bli,

---

* Rundskrifvelse till samtliga den katolska kristenhetens biskopar.

så måste åter, liksom förr,
man stänga frihetstemplets dörr
och ställa prester der på vakt —
ty det har påfven sagt.

Allt hädiskt tal om jemlikhet,
det måste tystas ned —
ej bibeln vet ett ord af det,
oss slås i näsan med;
nej, sjelfva englarne sitt bud
om rang och klasser fått af Gud;
en födts till slaf, en ann' till makt —
ty det har påfven sagt.

Den ringe, han skall lyda blott
och kyssa herrskarns ris,
välsigna fattigdomens lott,
hvars lön är himlens pris,
och tro, blott tro på prestens ord.
Förr vinns ej friden på vår jord,
än allt i kyrkans hand blir lagdt —
ty det har påfven sagt.

Du tviflar, kan ej tro uppå
slik "titt af gamla lik" —
om du ej tror mig, läs blott då
hans sista encyklik.

Der står det nästan ord för ord;
knappt någon prest förr på vår jord
en större lögn till verlden bragt
än den, som påfven sagt.

Min bästa vän

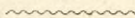
Var det min far? Var det min mor?
Var det min syster eller bror —
de kära, hvilkas allt jag var,
som tryggade min barndoms da'r,
och hvilkas kärlek, varm och öm,
spred ljus uti min lefnads dröm?

Var det min barndoms-, ungdoms-vän,
som aldrig nånsin svek mig än,
som i mitt öde ömt tog del,
sin sympati mig skänkte hel,
i råd och dåd stads' hjälpte mig
med vänskap, varm och innerlig,
och i hvars öppna brodersfamn
jag alltid fann en säker hamn?

Var det den ljufva mö jag fann,
för hvilken hjertats vådeld brann,
som mig sin kärlek gaf, sin tro
och bragte hjertats trängtan ro,
som blef min maka, varm och öm,
förverkligande ljuft den dröm
om sällhet, som i lifvets vår
så tjusande för ögat står —
den dröm, som, när som bäst det gick,
här aldrig *hel* fullbordan fick?

O nej, jag har ej nämnt den än,
min allra, allra bästa vän —
det var och är den trogna röst,
som bor uti mitt eget bröst;

som outtröttligt följer mig
vid hvarje steg på lifvets stig
och hvarje dag och hvarje stund
sig höjer utur hjertats grund;
som vid hvar gerning, hvarje ord,
hvar tanke blir derinne spord;
som, hviskande så tyst, dock hörs
så starkt, att hvarje fiber rörs —
den röst, som manar, varnar, ber,
ohjelpligt slår allt högmod ner,
omutligt straffar hvarje fel
och säger hvarje sanning hel,
vid hvarje motgång hviskar hopp,
till himmelsk kärlek pekar opp,
i lyckans solsken med mig ler,
när trött jag svigtar, mod mig ger,
i sorg och nöd mig inger tröst —
mitt samvetes, Guds egen röst,
som aldrig, aldrig svek mig än —
det är *min allra bästa vän.*

Gamle prosten Dyffelsträcks klagan

i slutet af 19:de seklet.

Det är en gräslig tid vi lefva i —
numera knappast *något* heligt aktas,
det öppet fräckt predikas blasfemi,
och lifvet som stort intet värdt betraktas.
Hvar dag man nästan intet annat hör,
än hur man öfverallt sig tar af daga,
sig hänger, dränker, skjuter eller gör
med litet gift slöt på sin lefnadssaga.

Hvad är väl skälet? Jag det säga vill:
att fan och helvetet ej mer finns till.

Den skräck för dem, man förr i världen bar,
höll oftast sjelfmordslusten strängt tillbaka;
man ryste för att se'n få elden smaka,
den eviga, som ingen ände har.

Sjelfspillingar likt hundar gräfdes neder,
man aldrig deras hemska brott förlät —
nu kristlig jordafärd man dem bereder
och tror dem lika saliga för det.

Det som en dans går att sitt lif förkorta,
se'n tron på fan och helvetet är borta.

Ja, med en fräckhet oerhörd man tömmer
med älskarinnan vällustbägarn först
och teatraliskt se'n från lifvet rymmer
gemensamt, när man väl har släckt sin törst.
Till verket kallt beräknande man skrider
och med den största möjliga effekt
man blomsterkransar kring sitt läger vrider
och dör "i skönhet", ljufligt rosentäckt.
Hu, det är hemskt! Nu man för intet bäfvar,
se'n fan och helvetet helt djerft man jäfvar.

Hur är med lydnaden det nu bestäldt,
den forna fromma underdånigheten,
hvarmed man skötte förr sin pligt så snällt,
mot öfverheten tacksam, ej förveten?
Förbi — ej mer nu något band det gifs;
en trotssets, sturskhetens, upprorets anda
vill "massans" lott med herrarnes förblanda,
om jemnlikhet det talas blott och skrifs.
Knappt *en* lojal och trogen själ man fann,
se'n tron på fan och helvetet försvann.

Hur matt, hur färglöst blir ej prestens tal,
hvad kraftig verkan kan det nu väl göra
mot förr, då han fick syndarns samvet röra
med målningen af hemska afgrundskval,
då eld och svafvel ur hans mun gick ut,
och hin på väggen vistes för kanaljen
med klöfvar, horn och hela attiraljen,
tilldess han front till korset kröp till slut?
Mig tycks så klart, att man derpå kan ta,
att fan och helvetet är bra att ha.

Skrattar bäst, som skrattar sist.

Slaf af verlden och dess lumpna nöjen,
rusa blindt uti dess vimmel fram!
Jaga ledsna'n bort med dina löjen,
med ditt kviecka skämt, ditt muntra glam!
Skratta du, var humorist! —
Skrattar bäst, som skrattar sist.

Du, som inbilsk tror ett ljus dig vara,
mera vis och klok än någon ann',
le af ömkan åt de dummas skara,
drif och skoja med dem, bäst du kan!
Skratta du, sjelf utan brist! —
Skrattar bäst, som skrattar sist.

Du, som lyekan gjort så rik och mäktig
och som stolt uppå oss små ser ner,
sprätt och kråma dig, var stor och präktig,
le åt stackarn, som du hjälplös ser!
Skratta du, förr'n allt du mist! —
Skrattar bäst, som skrattar sist.

Du, som falsk och egennyttig hycklar
vänskap, kärlek, att din önskan nå,
ah, hur lömskt du ler, hur fint du gycklar
för att offret i din snara få!

Skratta du, gläds åt din list! —

Skrattar bäst, som skrattar sist.

Du, som afundsjukt på andra blickar
och af skadeglädje hånfullt ler
vid hvar motgång, ödets hand dem skickar,
vid hvar slag, den åt din nästa ger,
skratta du! Det är dock visst:

Skrattar bäst, som skrattar sist.

Du, som ingen religion behöfver,
ingen tanke för det högre har,
sätter dig en dylik "dumhet" öfver,
med förakt åt den på munnen drar,
skratta du! Din fröjd är trist. —

Skrattar bäst, som skrattar sist.

En liknelse.

som torde finna sin tillämpning på mer än ett ställe.

Säg du bland dårar, som på jorden vandra
(ack, dårar ä' gunå's vi litet hvar!),
en, som för mera var än alla andra,
ett synnerligen praktfullt exemplar —

en, som en fix idé i skallen hade,
en enda blott, men den var mer än nog:
han trodde kvick hvar dumhet, som han sade,
och mängdens löje han för bifall tog —

ej fanns en klok på hela jordingen
mer än han sjelf, så var hans fromma tro;
så lärd, så vis, så stor som han var ingen
af alla dem, som under solen bo —

sin blick förnämt han på sin nästa sänkte
och satte stolt sin näsa högt mot skyn,
men, retad, sparkade han vildt och stänkte
med fulla händer kring sig utur dyn —

såg du en sådan en, som, stor i orden,
inför sig sjelf och menskligheten ljög,
då såg du ock den största narr på jorden —
då såg du -- *tuppen på en gödselhög.*

Handkyssningen.

Scen från riksspektaklet å rikssalen vid riksdagens afslutning.
1868.

Så stolt satt kungen på sin tron,
i allt sitt majestät så herrlig,
och landets representation
stod rundt omkring så "bottenärlig".

"Nu, gode herrar, svenske män!"
hof kungen upp sin röst och sade,
"ert värf är slut, I kunnen glade
dra' hädan till ert hem igen.

"Stor tack för mödan ska' ni ha!
Ert nit, er kraft ni icke sparaf:
till hvad Jag äskat ni sagt ja
och ja till Mina anslag svarat.

“Ni haft det lugn, den sans också,
som Vi af folkets ombud vänte;
den gyllne sats: *festina lente*,
ni visat er i grund förstå.

“Er gång är trygg, om ock ej bråd;
I ha'n hvad frihet I behöfven.
Farväl, godt folk! I ha'n Min nåd —
nu kan ni kyssa Mig — — — på handen.”*

Oförskämndheten.

O d e,

Sveriges unga lejon vörtnadsfullt tillegnadt.
1867.

Belönt med Egenkärlekens stora pris.

Som man ser ut, så skall man dömas,
och lysa är att vara säll:
att skränka in sin verld inom sitt eget tjäll,
det är ju snäckans lif; och hennes lott att
glömmas. —

Bevars, min son, bevars! Du är för god att
gömmas.

Silfverstolpe.

För många dygder ifrån forna da'r
så varmt i sången våra skalder brunnit,
ja, deras lof och pris man sjungit har
så skönt, att sjelf man derfor priset vunnit.

---

* I Sverige blef denna slafviska, för den andra statsmakten förnedrande ceremoni — att talmännen skulle kyssa kungen på handen — ändtligen året efter det detta skrefs, eller 1869, struken ur ceremonielet.

Man sjungit Tålamodet framför allt,
Resignationen liksom Blygsamheten;
Försakelsen med mer man anbefallt
och bragt dem jemt och ständigt på tapeten.

Men nu, hvad båta dessa dygder väl?
Hvem är så dum att sig med slikt besvära?
Att späka sig så der, är det väl skäl?
Vinnns dermed pengar, säg mig, vinnnes ära?

För farfars far gick det måhända an,
men ej i våra högt upplysta tider.
Fi done! Då vore man en narr minsann;
man blir nog tusan späkt ändå omsider.

Nej, tacka vill jag nu, en bättre dygd
har mensklighetens hyllning fått med rätta;
ty guld och lagrar växa i dess skygd,
och hvad är lifvets mål, om icke detta?

Ja, Oförskämdhet utan like, dig,
dig egnar jag min sång! Lär du mig sjunga!
Får blott din ande inspirera mig,
nog flyga snilleblixtar från min tunga.

Du är det, du, som uppå lifvets haf
för seglaren med fart till lyckans stränder,
då sann förtjenst och dygd går dels i kvaf,
dels oftast arm och tomhänd återvänder.

Hur många, många har ej du beredt
en framgång, aldrig dig förutan vunen!
Hur mångas brist på duglighet och vett
blef genom dig ej öfverfylld befunnen!

Du hjernans tomhet liksom hjertats skick,
om än så simpelt, ju förträffligt döljer;
tack vare dig, blir mången dumbom kvick,
och mången skurk med stjernors glans du höljer.

Och hvilket mod du dina vänner ger,
hvad herrlig kraft, som tyckes aldrig tryta,
att rifva andras hopp och glädje ner
och djerft och segrande sin bana bryta!

Ej, såsom andra gamla dygder, rar
och undangömd bland några få betryekta,
du blomstrar ymnigt; ej behof man har
att leta efter dig med ljus och lykta.

Du skyr ej ljuset, du — långt derifrån,
du håller dig nog framme jemt med rätta.
Tro ej, att den moderna dygdens son
är dum nog att vid dörr'n sin påse sätta!

Med upprätt panna och med modig blick
och näsan gerna högt i vädret buren,
en säkerhet i hållning, ton och skick,
som anstår "konungen uti naturen,"

du presenterar sjelfmant din gestalt,
hvar bäst du syns, på gatorna och torgen;
för öfrigt träffar man dig öfverallt,
från hyddan ända upp till kungaborgen.

På bulevarden, med cigarr i mun,
klädd enligt nyaste parisermodet,
du vandrar gerna hvarje dag en stund,
att bringa rörelse och lif i blodet.

Der, med en öfverlägsen, präktig min,
så leende och glad och sjelfbelåten,
du rör dig, ytterst elegant och fin,
med ett par smala ben — det hör till ståten.

Och med din blick — ett djerft artilleri —
starkt med pince-nez och med lorgnett beväpnad,
du tvingar skönheten att ödmjuk bli
och väcker mängdens vördnadsfulla häpnad.

En gentleman af prima qualité,
du i salongen ofta ses briljera,
med handskar, allra finaste glacé,
och doftande af mysk och rose med mera.

Med tunga, flytande och djerf och fri
och smidig, smickrande och söt som honung,
du excellerar i galanteri
och blir ej sällan afgjordt balens konung.

Charmant, förtjusande och lyckliggjord,
du lilla fröken stolt för kring i valsen
och hviskar i dess öra ljufva ord,
som jaga rodna'n ända ned på halsen.

Ej mindre sällan man dig skåda får
med martialisk hållning, klädd som hjelte;
en annan morsk Achilles lik, du går
med gyllne sporrar och med svärd vid bälte.

Som sådan lagrar du i massa skär —
på skraddarens bekostnad och de skönas —
tills, som förtjenstfull gammal militär,
du sist med statens tjänster rikt belönas.

Som riksdagsman du talar varmt och väl
för "fosterlandet" och för "folkets bästa",
men röstar som en äkta krämarsjäl
för egennyttans seger för det mesta.

I byxor ingalunda alltid klädd,
på baler ofta man i kjolar ser dig
med fräckhet blottad, som det tyckes, rädd,
att man för nakenhet ej priset ger dig.

På lifvets scen ej någon roll det gifs,
som du ej utmärkt och med framgång spelar;
i alla former lika väl du trifs —
den äran jemnt du med det sköna delar.

Dig blus och tröja lika präktigt klä'r
som uniformen, blänkande som solen;
du stundom doktorshatt med heder bär;
man sett dig till och med på predikstolen.

Du lefver gerna godt och, vanligtvis
på källare och väröshus främst vid bordet,
du tar det bästa städs' af dryck och spis
och för som "stamgäst" jemt med bifall ordet.

Är också kassan ingen eller klen,
det kvittar dina sanna vänner lika;
du ger dem makt att göra bröd af sten
och le åt björnarne, som fåfängt skrika.

Ett medel särskildt du de dina lär,
hvarmed affärer fiffigt repareras
och som af framgång säkert följas plä'r,
när trenne gånger minst det repeteras.

Med mycken fördel det i synnerhet
i den kommersiella verlden öfvas,
hvars tro och heder, som enhvar ju vet,
re'n tidigt mycket hårdt i lådan pröfvas.*

Derinom månget märkligt fenomen
sig derigenom lätt förklara låter,
då plötsligen ett präktigt *gyllne* sken
fram ur ruinens mörker skimrar åter.

Superba dygd! Jag kan ej lemna dig,
förrän jag helsat på dig bakom disken,
der du beställsamt snor dig, lätt och vig,
bland sillen, saltet, kryddorna och fisken.

---

* Ett påtagligt bevis på att så förr verkligen var förhållandet är det sedermera af nödvändigheten föranledda allmänna införandet af det nya kontrollsystemet medelst kassörskor.

Hur slät, hur höffig och hur hjertans kvick,
hur uppmärksam ses du ej der dig röra!
Du tolkar snillrikt köparns minsta blick
och hviskar varma loftal i hans öra.

Du säljer alltid *under* inköpspris
och, i naturliga magi'n bevandrad,
små näpna konster gör på alla vis
så slugt, att aldrig du blir därför klandrad.

En mängd mysterier har du reda på,
och ibland dem en konst, som bör värderas:
att lefva flott och berga sig ändå
med hälften lön mot hvad som depenserar.

Väl tvättad ren och fin, i helgdagsdrägt,
och liksom fågeln sluppen ut ur buren,
du plötsligt dyker upp bland lejons slägt,
en veritabel dandy, klippt och skuren.

Snart magnifik i hvardagslag också,
du "lägger undan" snällt, dig etablerar,
och nu, ej mera nöjd som förr med små,
i stort du dina konster praktiserar.

Så blir du rik och ansedd, mäktig man,
la haute volée ditt hus besöker gerna,
och din champagne, så god som någon ann',
dig bringar in till slut en vasastjerna.

* * *

Ja, det är du, som verkar detta allt —
sublima dygd! Hvi ej din ära sjunga?
Din höga, stolta, präktiga gestalt
bör prisas båd' med hjerta, själ och tunga.

Du är bland alla dygder ju ändå
den enda, som är riktigt klok och praktisk,
den enda, något vinnas kan uppå
och hvars belöning är reel och faktisk.

Hvi skulle jag då skämmas att dig ge
den hyllning öppet, man dig hemligt skänker?
Nej, jag dig djerfves rakt i synen se
och sjunga ut hvad tyst mitt hjerta tänker.

Mitt ringa offer för din säkra fot
jag med beundran härmed lägger neder.
Tag, Oförskämdhet, huldt ditt verk emot!
Jag hoppas, barnet gör sin moder heder.

Vintervisa

i Januari 1872.

I ett gladt lag på aftonkvisten.

Hör, go' vänner, säg, skall detta kallas vinter?
Usch, en sådan luft, ett sådant slask och "söl"!
Gatorna se ut som — kryddsås med korinter,
jorden i sin helhet som en enda pöl.
Skall i denna tid man kunna här bestå,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

Himlen som en säck ses hänga jemt och sura,
dimma, tjock som gröt, är nu vår jemna spis,
allt tycks i begrepp att lägga sig och "lura",
sömnigt, dödt och tråkigt uppå alla vis.
Hu! När atmosfären är så mörk och grå,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

Fängslad jemt i tjockans centnertunga slöja,
i sin dystra svepning hemsk naturen står;
tårar först och sist dess bittra stämning röja,
jemt ett envist duggregn oss i synen slår.
För att stå emot dess täta droppar små,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

Menskligheten, nedtryckt, misslynt går och blänger,
ruskig, tung och dufven, trumpen, sur och tvär.
Hälften melankoliskt går och hufv'et hänger,
och den andra hälften mer än vanligt svär.
För att ej humöret rent man tappa må,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

Vädret, rått och osundt, lägger sig på bröstet,
pressar obarmhertigt jemt vår arma kropp;
dertill man i utsigt har den sköna trösten
att i koppor* sluta brådt sitt lefnadslopp.
Som ett medel att all smitta från sig slå,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

Snart det går för långt, oss tålmodet brister.
Vinter! *Kalle Vinter!* Kom och rädda oss!
Kom med snö och frost, blott icke allt för bister,
innan vi af "spleen" i dimman rent förgås!
Medan dock hans hjälp vi ängsligt vänta på,
nog behöfs ett glas, ja, både ett och två.

~~~~~

Till
flickor i allmänhet och en i synnerhet.

Flicka, flicka, du, som ler och dansar
fram i lifvets vår, den friska, sköna,
oerfaren, barnslig, yr och tanklös,
blif ej misslynt, om jag stör de drömmar,
hvaråt du så helt dig öfverlemnar,
tänkande på bjefs och flärd och grannlåt
och på lek och dans och nöjen endast!

---

* Smittkopporna grasserade neml. för tillfället.

Tro mig, flicka, lifvet det är allvar,
det är kamp och strid, en evig möda,
när det är som bäst — besinna detta
Du har mycket, mycket till att lära
för att någorlunda kunna fylla
blott din plats som menniska i lifvet,
för att någorlunda hjälpligt lösa
lifvets uppgift, den oändligt svåra.
Ej för intet gaf dig Herren gåfvor,
ej som medel endast för att njuta
och bland nöjen tanklöst dem förspilla —
nej, hvart pund, du fått, han fordrar åter
en gång med ett maximum af ränta:
viljan härdad, luttrad och förädlad,
och förståndet upphöjdt, närdt och mognadt,
känslans guldfloed ifrån slagget renad. —
Att bli nyttig för dig sjelf och andra,
sprida ljus och tröst och hjälp omkring dig,
efter mönstret af en verklig kvinna,
ädel båd' i tanke och i gerning —
ack, det målet vinnes ej med joller,
ej med drömmar blott om flärd och glitter,
ej med fåfängt prat med unga glopar,
hvaraf intet, intet är att lära,
utom kanske hvad du se'n får ångra —
dertill fordras mer än granna kläder,
dertill fordras mer än kunna dansa,
kunna spela, sjunga, le och skämta;
dertill fordras god och kraftig vilja,
flit och tålmod, ihärdig sträfvan,
nit och allvar och — ett ödmjukt hjerta,
öppet för allt rätt och sannt och ädelt,
lågande för Gud och menskligheten.

Flicka, flicka, tänk i tid på detta,
innan än det är för sent att hjälpa,
medan ännu vägarne stå öppna

till det mål, jag ofvan nämnt — det enda
värdiga för dig att eftersträfva!
Låt din blick då icke längre dröja
blott vid lumpna ytan utaf tingen,
ej vid värdelösa skalet endast,
utan tanke på allt hvad sig gömmer
af oskattbart värde i dess inre,
fast det fordras kraft, otröttlig möda
för att framgångsrikt sig det tillegna!
Låt det dumma, falska bländverk fara,
slit de fjettrar, som dig hålla fången,
nöjets, flärdens, fåfångans och modets,
låt dem falla till din fot och synas
för ditt vakna öga, som de äro:
idel lumpna, usla spindelväfvar!
Se dig kring i lifvet och naturen
med en oförvillad blick, ett sinne
öppet för det goda, sanna, rätta!
Gå se'n ödmjukt in uti ditt inre,
höj en suck till Gud om kraft och styrka
och grip verket an med mod och ifver —
och du en gång skall den stund välsigna,
då ditt öga öppnades för ljuset.

Klingeli pling!

Vinterbild.

Klingande före! Ack, herrliga snö —
snö, så vi hvarken se sol eller måne!
Enhvar skall köra sin rodnande mö —
tänk, hvilken glädje här nere i Skåne!
Öfverallt klock-klang och körsel och spring. —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Fram genom drifvan, som kring om oss yr,
ah, det är präktigt att pilsnabbt få glida! —
Ungersven sitter så bård der och styr
stolt och förtjust vid den älskades sida —
nej — på hundsfotten; men gör ingenting. —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Undan, ur vägen! Nej, se, hur det går!
Hör, hur det klingar! Se lysande nätet!
Klatsch uppå klatsch kavaljeren han slår.
Kör du, min gosse, men ej för förmätet!
Nu bär det af omkring torget i ring. —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Släden, den präktiga, vänder för tvärt —
ha! se, der ligga de begge och krafla,
visande mer, än dem båda är kärt,
bjudande mängden en "levvande tafla",
hvita, som komme de just ur en bing. —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Nå, hvad gör det, bara roligt man har?
En smula äfventyr hör ju till saken.
Raskt upp igen nu, mitt herrskap, och far!
Föret är präktigt, här sällan ses maken.
Slädföre är dock "en dejelig Ting". —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Ja; men när hvarken man har någon mö,
häst eller släde, hvarmed man kan köra,
kan man bli mätt till och med uppå snö,
mätt på att allt detta pinglande höra,
tills i ens hjerna det löper omkring. —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Mången, som tungt får i drifvorna "trö",
suckade helst: "Låt oss snart få tillbaka,
efter ett grundligt och rensande tö,
åter vår ärliga skånska pannkaka!"
Sucka, för tusan! — Men säg ingenting! —
Klingeli plingeli klingeli pling!

Äkta kröningssmörja.

1873.

Med blicken på sin konung fäst,
som stolt att krönas går,
det svenska folket nu som bäst
runt om förbluffadt står.

Det höga Majestätets sken,
den gyllne kronans glans
och purpurmanteln, silkeslen,
förvirra helt dess sans.

Och hela denna stora mängd
med guld och stjernor på,
kring Majestätet sammanträngd,
förvirrar det också.

Förblandadt af en glans så skär,
så mycken pomp och ståt,
hvad under, om det färdigt är
till både skratt och gråt?

Sin konung sjelf det öppna ser
i nåder skjortan Sin
och änne, handled, bröst med mer
med smörja gnidas in* —

allt under sång och bön till Gud
och bruk utaf Guds ord —
det hör härolden äska ljud:
Nu är Han krönt och smord!

Nu är han krönt, nu är han smord,
just han och ingen ann';
nu ha vi fått en kung i Nord,
den nya tidens man.

Nu är en vacker början gjord —
upp, svenska folk, och sjung:
Vår kung är krönt, vår kung är smord,
bevare Gud vår kung!

Bada, bada, bada!

I sommarvärmen.

Åh, hvad det är herrligt om sommarn ändå,
och herrligast här invid stranden
af Sundet, det friska, det präktiga blå,
emellan de grönskande landen!
För min del jag fråssar utaf dess behag,
när bölja vid bölja sig radar
omkring min lekamen; hvar endaste dag
jag badar, jag badar, jag badar!

---

* Enligt den vidlyftiga, herrliga beskrifningen på denna makalösa tillställning i Posttidningen.

Ack, det är det bästa, det skönsta af allt
för syndiga människokroppen;
det svalkar, det stärker, det kryddar med salt,
uppfriskar och "piggar så opp'en!"
Hvad njutning, när väl jag har kastat mig i —
jag dyker och icke blott vadar —
som i limonad, ack, så lätt och så fri
jag badar, jag badar, jag badar!

Jag hoppar på hufv'et, jag tumlar omkring,
jag ligger på ryggen och flyter,
jag slår kullerbyttor — det gör ingenting,
ej Ägirs små döttrar förtryter —
jag simmar i sträck och tar dugtiga tag
med armar och ben, som med spadar;
jag känner hvad vattnet det duger till, jag —
jag badar, jag badar, jag badar!

Om solen den skiner, om himlen är grå,
om hett eller kyligt är vädret,
det gör mig detsamma, jag badar ändå;
det härdar det vekliga lädret.
Vill du som pånyttfödd dig känna hvar dag,
tro aldrig, att vattnet dig skadar!
Ut med dig i sjön, lef en knalle som jag —
jag badar, jag badar, jag badar!

~~~~~  
Aldrig: Raljeri.

**A**ck, hur lustigt är ej menskolifvet,  
fullt af löjen och af lek och skämt!  
Allt för dumt och allt för öfverdrifvet  
är de moralisters prat bestämdt.  
Stackars folk! I sin misantropi  
se de ej, att allt är — raljeri.

När man språkar i en krets förtroligt  
om sin nästa vid sin kaffekopp,  
på dess rygg gör sig så hjertans roligt,  
finner små historier fiffigt opp —  
Herre Gud! hvad är för ondt deri?  
Det är blott och bart — ett raljeri.

När i muntra aftonsocieteten  
skämtet, sprittande, omkring sig slår  
och ger nålstyng uti hetsigheten,  
följda ofta utaf djupa sår —  
ack, hvad tiden då går fort förbi!  
Det ej annat är än — raljeri.

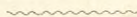
När, med skenet af att hjälpsam vara,  
en den andre ljuger grundligt full,  
honom narrar i förtret och snara  
blott för egen vinsts och nöjes skull —  
det bevisar just ett stort geni,  
är blott idel, idel — raljeri.

När de mäktige ge löften rika,  
strö omkring sig sina fagra ord  
och dem sedan lika dugtigt svika,  
att vår framgång blir tillintetgjord —  
hvad det ligger mycken humor i  
detta äkta nobla raljeri!

När en libertin med slipprig tunga  
smyger gift uti en oskulds bröst,  
grumlar själen för den rena, unga  
med sitt skämt och med sin hala röst,  
kvick och intressant och djerf och fri —  
det är klart, det är blott — raljeri.

När en skönhet med ett hjerta leker,  
pröfvande behagens trolleffekt,  
och, då hon med ena handen smeker,  
krossar med den andra hoppet, väckt —  
det och mycket mer, begriper ni,  
är blott — fint, oskyldigt raljeri.

Lustigt, mycket lustigt visst är lifvet,  
fullt af löjen och af lek och skämt;  
allt dess allvar, det är öfverdrifvet —  
derför låt oss skratta, skämta jemt!  
Men — när döden gör sitt streck deri —  
månne det då ock blir raljeri?



## I brytningens tid.

**D**et bråkas och kifvas och strides allt jemt  
om hvad man skall tro och skall tänka;  
enhvar vill på *sin* tro patent ha bestämmt,  
som den der blott lyckan kan skänka.  
Och så skall man tvingas till statstro dertill  
och får ej från kyrkan sig skilja. —  
Jag tänker och tror, Gud ske lof, hvad jag vill,  
och andra få tro hvad de vilja.

Man djerfves att titta i presternas kort  
och påstå, de humbug predika,  
att alltid blott ondt här i verlden de gjort,  
att blott efter mammon de fika;  
att solo snart sjungs den gudsnådliga drill,  
snart fåfängt till fären de gilja. —  
Jag tänker och tror, Gud ske lof, hvad jag vill,  
och andra få tro hvad de vilja.

Man menar, att krig är ett ohyggligt brott,  
arméen en odräglig börda,  
som suger ur landet all lifsmergen blott —  
man kan den blott hata, ej vörda.  
Så blank och så rå som en osaltad sill  
syns knekten på gungande tilja. —  
Jag tänker och tror, Gud ske lof, hvad jag vill,  
och andra få tro hvad de vilja.

Och — är det ej höjden af fräckhet — hvad tycks? —  
man säger och pekar på tronen:  
“Hvad ska' vi med den? Blott en onödig lyx!  
Demoraliserar nationen!”  
Hur går det, när folk ej i mörkret står still',  
men sanning från lögn lär sig skilja? —  
Jag tänker och tror, Gud ske lof, hvad jag vill,  
och andra få tro hvad de vilja.

När äta och dricka och sofva man får,  
hvad vill man väl mer här på jorden?  
Bäst lemna åt dem, som den saken förstår,  
att tolka de himmelska orden  
och stoppa på kättarne munlädret till,  
en Lennstrand, Wicksell och Nils Lilja. —  
Jag tänker och tror, Gud ske lof, hvad jag vill,  
och andra få tro hvad de vilja.



## Ett glas i det gröna.

Skål för sångarne vid en utfärd på landsbygden.

Vill riktigt man njuta af lifvet en gång —  
och någon gång är det nödvändigt,  
om ej man i bröstet skall blifva för trång  
och mögla och tvina eländigt —  
då flyr man ur staden och ut ur sin bur,  
att landtlifvets herrlighet röna,  
ser ut sig en plats i Guds fria natur  
och tar sig ett glas i det gröna.

Bestyr och bekymmer och bråk och besvär  
så länge på hyllan man kastar  
och, lyckligen fri från alltsammans det der,  
till "skogs-jungfruns" sköte man hastar  
och trillar i gröngräset lustigt omkring  
och skämtar och ler med de sköna  
och dansar med dem så belåten i ring  
och tar sig ett glas i det gröna.

Till vingade sångarnes ljufva musik,  
som klingar i rymden så herrlig —  
en lofsång så skön, så harmonisk och rik,  
så glad och, hvad mer är, så ärlig —  
man lyssnar förtjust; i vårt inre en röst  
hörs sången med bravo belöna,  
och för att ge luft åt sitt uppfyllda bröst  
man tar sig ett glas i det gröna.

Med himlen deruppe, så klar och så blå,  
omkring sig den grönskande lunden,  
och gräsmattan mjuk med små blommor uppå,  
hvem ville väl byta den stunden

mot dyraste fest uti furstligt gemak,  
helst när, för att sällheten kröna,  
man dertill på köpet med känsla och smak  
kan ta sig ett glas i det gröna?

Då mår man så skönt, ja, som perla i gull;  
man nästan är färdig att dröja  
och slå sig för alltid i gröngräset kull,  
att sinnena riktigt förnöja.

Att en gång ordentligt få supas sig full —  
af landluft, den friska och sköna,  
är nyttigt, och nödigt för trefnadens skull  
att ta sig ett glas i det gröna.

Till råga på allt, af så rik poesi  
som modern naturens omgifven,  
med så mycken skönhet och känsla uti  
och så obeskrifveligt skrifven,  
man sjelf blir poetisk och sjunger en trall  
för skålen, att *sångarne* löna. —  
Så snart ej det nöje förglömma man skall,  
som njöts vid ett glas i det gröna.

~~~~~

“Tack, mitt folk!”

Hur djupt mig rörde de orden,
när jag dem i bladet såg!
Af gammaldags tro och heder
hvad rikedom deri låg!
Af allt hvad de inneburo
jag mäktar ej blifva tolk,
men jemt i mitt öra klingar
sublimt, ack: “Tack, mitt folk!”

I Norrköping häromdagen
det var, efter slutad lunch,
som nedsköljts ymnigt med viner,
likör, kanske också punsch;
då till den förtjusta massan,
som hurrade utan skolk,
ljöd kungens röst från balkongen
olympiskt: "Tack, mitt folk!"

Ack, vid dessa ord man känner
en fläkt ifrån forna da'r,
från suv'ranitetens tider,
då Sverige en stormakt var!
En här af fornstora minnen
sig gömmer som i en hålk
i de majestätiska orden,
kung Oskars: "Tack, mitt folk!"

I dessa upplösningens tider,
då allt, hvad som heligt är,
man gerna dra'r ned i smutsen,
som namn af upplysning bär;
då lömskt emot furstar hvässas
i smyg anarkisters dolk,
då är det en tröst att höra
vår konungs: "Tack, mitt folk!"

Ja, än, Gud ske lof, är massan
vid tron och altare fäst
och hurrar i kapp beskedligt,
som utanför stående gäst!
Må städse den svenska gräddan,
frigjord från det norska smolk,
få ofvanpå flyta och jubla
vid kungens: "Tack, mitt folk!"

Barndomshemmet. *

Hän till mitt barndomshem, så kärt,
min tanke rastlöst flyger;
till allt, hvad der jag älska lärt,
en längtans suck sig smyger.
Fast städse fjerran från det skild,
djupt i mitt hjerta göms dess bild.

När helst jag vill, så ljus, så klar
och liflig fram den träder;
jag för min blick en tafla har,
som ljuft mitt sinne gläder.
Ja, mången gång jag ser derpå,
tills för mitt öga dimmor stå.

Det är ett landskap, ack, så täckt,
en vy, från *Bleking* tagen;
af herrlig poesi en fläkt
förnims i penseldragen.
Ack ja, för mig den taflan är
den skönaste, som jorden bär.

Vid stranden af en djupblå vik,
hvori små holmar flyta,
kring hvilken bokars grönska rik
en krans, så skön, ses knyta,
jag ser en liten älsklig stad —
ack, hvad dess åsyn gör mig glad!

Hvart enda hus, så välbekant,
mig vinkar så förtroligt;
hvar enda fläck jag minns så grannt,
der jag som barn haft roligt;
hvert föremål sin saga har
från mina sälla barndomsda'r.

* Sölvesborg.

Den lilla låga hyddan der
med ålderdomens stämpel,
mig, ack, så obeskrifligt kär,
mitt barndomsminnes tempel,
det var mitt *hem*, der frid och ro
och stilla lycka byggt sitt bo.

Ack, hvad jag kärast egde då,
ett väsen, oförgätligt,
ett modershjerta, ömt som få,
på kärlek rikt omätligt,
det finns ej mer — det kallnat har;
blott minnet och en graf är kvar.

Och huset, som så ensamt står
der inom gröna hagen,
är *skolan*, der i många år
jag hörde "läsas lagen".
Der fick jag lärdom, som förslog,
och stryk och ovett — mer än nog.

Men fick jag "bank" mest hvarje dag
af hårda rektorsnäfven
(den var af utsökt benigt slag),
så fick jag premium äfven,
och, trots allt ondt jag slitit der,
den gamla skolan är mig kär.

Ack, när lektionen väl var slut,
hur glad till *kyrkogården*
man rusade från skolan ut,
fri från den "ömna vården"!
Der på de dödas gröna tak
man slogs och lekte efter smak.

Och höjden invid stranden der,
som skjuter upp så mäktig
och stolt sin hederskrona bär,
en borgruin så präktig,
det *Slottet* är, så minnesrikt,
en gammal stympad berserk likt.

Der, just vid skogens bryn, man ser
en berghäll stupa neder —
ack, det var der man åkte ner
på rump — förlåt, jag beder!
Två ljusa strimmor tydligt nog
beteckna vägen, som man tog.

Det är den gamle "*Kanehall*",
med pojkers ras förtrogen;
han mången gång mig bragt på fall —
och der, långt ner' i skogen,
det sköna *Valjä* döljer sig,
fast det står klart, så klart för mig.

Jag ser dess bokars rika prakt,
dess yppigt gröna ängar,
der man till ro sig ofta lagt
på lena blomstersängar,
och vattenspegeln utanför,
hvaröfver sol'n sitt guldregn strör.

Hur mången herrlig söndagskväll
slog man ej der sig neder
och dansade i ring så säll
och ställdes upp i leder
och lekte "sista paret ut" —
hvad synd, att det så snart tog slut!

Nu är det länge, länge se'n
min fot den ort beträdde,
der mången barnslig fröjd, så ren,
i lifvets vår mig glädde.
Ack, der jag njöt så mycket godt,
jag får i tanken vistas blott!

Min fosterbygd! Ack, hän till dig,
du oförgätligt kära,
en rastlös längtan drifver mig!
Jag måste se dig nära.
Jag kommer — ja — en vacker dag —
till dess min varma helsning tag!

Hundfröjden.

Också en fabel.*

1867.

Bland hundarne en gång blef frågan
om hvem som kunde skälla bäst,
och för att pröfva den förmågan
man ställde till en täflingsfest.

Lokal i hast blef arrangerad,
af hvad i hundväg argast fanns
en samling strax blef inviterad
att täfla der om segerns krans.

Och för att rätt intresset lifva
ett föremål man ställde opp —
en såsom offer utsedd kropp,
som skulle grundligt nedskälld blifva.

---

* Bildlig framställning af de konservatives yttersta kraftansträngning, då kampen mot de liberala och deras organ i Helsingborg rasade som hetast.

En sällsam strid der nu sågs råda —
en idrott, makalös minsann —
enhvar af ädel stridslust brann;
det var en hundfröjd, skön att skåda.

Främst såsom preses gläfsa hördes
en *vindhund*, fasligt lång och smal;
man af hans min och gester rördes,
fast något grötigt var hans tal.

En educerad *bondhund* sedan,
med svansen viftande så nätt,
som tillgjordt pep på alla sätt,
sig trodde viss om segern redan.

Men se! — då släpptes lös till striden
en *mops* — ett litet utsökt djur
af delikataste natur
och prydt med ordensband af siden.

Till honom allas blickar vändas,
den hela hundehär sig rör,
och bifallsrop och vinkar sändas,
ett allmänt glädjetjut man hör.

Han öppnar munnen — nu han skäller. —
"Bravo! Da capo! Ha, ha, ha!"
man jublar och man domen fäller:
"*Han skäller bäst! Hurra! Hurra!*"

Ljus, ljus, mera ljus!

Julafton 1879.

Nu kommer julen med en väldig fart,
med sina rika gåfvor ifrån höjden,
med allt sitt ljus, som strålande och klart
belyser barnafriden, barnafröjden.
Ja, må det lysa öfver jordens grus,
i minsta vrå in genom mörkret bryta
och dyster natt i herrlig dag förbyta! —
Ack, man kan aldrig få för mycket ljus!

Må tempelhalvfen af dess skära flod
i fromma hjertans andaktsstunder fyllas,
och stjernan, som i kvällen stilla stod,
med himmelsk strålgans af dess sken förgyllas!
När sången tonar der vid orgelns brus:
“O, Fader, dig ske pris i allo lande!“,
dess vågor renande sig deri blande! —
Ack, der behöfves mycket, mycket ljus!

I hemmets sköte, i det höga, rika,
der yppighet och lyx och välstånd rå,
liksom i låga hyddan, der de skrika
som oftast efter bröd, de stackars små,
o, må dess milda strålar ljufvligt falla
och lysa frid och fröjd i hvarje hus,
förjaga tvedrägts mörka skuggor alla! —
Ack, der kan aldrig bli för mycket ljus!

I hvarje bröst, som sorgens börda trycker,
af sjukdom, armod och bekymmer tärddt,
som sig af ödet grymt behandladt tycker,
allt lifvets ve blott, ej dess väl beskärddt,

der, i förtviflans mörker och elände,
vid fläkten utaf englavingars sus,
dess varma låga hoppets julljus tände! —
Ack, der kan aldrig bli för mycket ljus!

I hvarje fromt, oskyldigt barnöga,
uti hvars öppna, rena, klara blick
man skymtar vemodsfult sitt ursprung höga,
det paradis, hvarur man vilse gick,
med magisk glans det spegle sina strålar
och skimre herrligt under glädjens rus!
Tids nog sig sorgen deri bittert målar. —
Ack, der kan aldrig bli för mycket ljus!

Och uti mitt och ditt, vårt eget hjerta —
ack, der finns många, många mörka vrår
och månet agg och mången hemlig smärta,
som bäst i djupa dunklets gömma mår! —
dit in, o Gud, låt det sin flamma sprida,
låt det för evigt der få låna hus
och segrande mot mörkrets makter strida! —
Ack, der kan aldrig bli för mycket ljus!

Min skatt.

Jag häromda'n det infall fick
(jag ock kan mina infall hafva)
att öfver verdens gång och skick
i grubblerier mig begrafva.

Och som jag tänkte, mer och mer
mig syntes verden vrång och galen,
och ödet orättvist, som ger
en lyckan blott, en annan kvalen.

Mitt eget lif mig syntes blott
vigdt åt försakelsen och mödan,
och tung och hård jag fann min lott:
ett slafveri, som knappt ger födan.

Då — plötsligt för min dystra blick
ett ljus gick upp, en vänlig stjerna;
en luminös idé jag fick,
som blixtrikt genomför min hjerna.

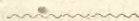
Och i mitt inre ljud en röst:
"Håll, otacksamme! Skäms att klaga!
En skatt du har, dig skänkt till tröst,
och den kan ingen från dig taga.

"Hur dina öden vexla än,
den troget följer dig till döden;
ej rost och mal förderfva den;
den öfverger dig ej i nöden.

"Är den ej dyrbar nog och stor?
Vill du förmätet mer begära?
För dig dess värde, som jag tror,
är mer, än du förmår att bära.

"En miljonärs, hur stor den är,
jmförd med den, är lappri bara.
Den, Gud en sådan skatt beskär,
väl borde nöjd och tacksam vara.

"Med all din brist och fattigdom
gå lugnt och lägg dig i paulunen
och dröm så ljuft som möjligt om —
din skatt till kronan och kommunen!"

Hur väl, att en kung vi ha!*

När rätt man tänker på saken,
hur tusan skulle det gå,
om ej det fanns kung i staten
och tronen att lita på?
Hur skulle sig folket reda?
Hvart skulle det vägen ta,
förutan en landets fader? —
Hur väl, att en kung vi ha!

Om ingen sådan det funnes,
vi hade ju intet hof,
af inga kungliga skalder
mer sjöngs majestätets lof,
och af detta nådens solsken, —
hvare man ju trifs så bra,
ej funnes en glimt att fånga. —
Hur väl, att en kung vi ha!

Hur skulle väl honom förutan
förtjensten bli rätt belönt?
Hvad tomhet på bröst, som ordnar
nu pryda så hjertans skönt!
Hur skulle ej statens sötbröd
man fräckt från noblessen dra',
om han ej höll vist tillbaka! —
Hur väl, att en kung vi ha!

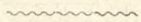
Hvad lysande, högt exempel
han undersåtarne ger!
I landets fader ett helgon
dess barn ju med vörndnad ser.

---

* Närmast i anledning af vissa märkliga kyrkoherdeutnämningar.

Omstrålad af dygdens gloria,
hur värd att till mönster ta,
att egnas vår tro och dyrkan! —
Hur väl, att en kung vi ha!

Och när våra själars välfärd
det gäller att sörja för,
och vi ej förstå vårt bästa,
hur faderligt väl han gör!
Han fåren den herde gifver,
som passar dem bäst. Ack ja,
jag säger och dervid blifver:
Hur väl, att en kung vi ha!

Lottens historia.

Enda barnet Lotten var,
som en liten engel skapad,
blef till fröjd för mor och far
som ett underverk begapad,

växte upp och skändes bort,
lärdes att sitt värde skatta,
visste nogsammt inom kort
gossarnes beundran fatta,

hann till sjutton år och såg
uti spegeln rosenhyen,
såg den glans, i ögat låg,
fann gudomlig hela vyen,

satte hjertan så i brand,
väckte mången ynglings längtan, —
Stackars tokar! Lottens hand
var ej mål för eder trängtan.

Ah! Då kom en vacker dag
en baron, af Martis söner —
det var klart, hon fann behag
i att lyssna till hans böner.

Tänk, hvad rar och herrlig lott
att få heta friherrinna!
Och dertill en löjtnant! — Blott
det är nog ju för en kvinna!

Dock — en månad på sin höjd
hela herrligheten räckte —
så var slut med denna fröjd,
friherrinnans planer bräckte.

Det var synd! Men — “Nitton år,
all den fågning ögat tjsar!
Åh, så lätt en man jag får“,
tänkte Lotten, “ej jag krusar!“

Och koketten var ej sen!
Snart i sina bojor snärde
hon en slaf, och det var en
man i verken och af värde.

Det var fasligt väl en tid:
smek och sliet förutan ände;
men — Gud vet, hvad som tog vid:
kärleken i köld sig vände.

Så en tredje älskare
och på samma sätt en fjerde. —
Det var rätt kuriöst att se,
hur de drogo sina färde.

Nu var Lotten tjugufem,
det vill annars säga — tretti.
Att hon drog ifrån af dem,
ack, det gjorde hon ju rätt i!

Klatsch med ögonen! Se så!
Än en gång på lifvets bana!
Kjol'n allt högre lyfts. — Hå hå!
Snart ej mera finns att ana.

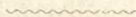
Stackars Lotten! Allt för sent
är det nu att kokettera.
Det är lönlös möda rent
att behagen exponera.

O, hvad harm! Det var förbi! —
Lotten lottlös blef för lifvet.
Hvems var skulden, menar ni?
Icke hennes — det är gifvet!

Nu hon världens lustar skyr,
för de högre saligheter
lefver, har en mops, som gnyr,
hatar allt hvad karlar heter.

* * *

Flickor! Akten er, jag ber!
Pretentionerna för stora,
flärd, koketteri med mer,
och det lätt kan hända er
att, som Lotten, allt förlora.

Sångens makt.

(Efter Upsala studentkörs besök i Helsingborg och konsert i dess kyrka samt den derpå följande kollationen i Helsan, under körens genomresa på väg till Paris för deltagande i sångtäfvingen 1878.)

Att tolka all den glädje och förtjusning,
som sångarnes besök i staden väckt,
att skildra denna plötsliga berusning,
hvaraf man litet hvar blef rörd och "knäckt",
det kan jag inte, men jag bara säger:
Förunderliga makt, som sången eger!

Knappt sångarskaran ännu hunnit landa,
förr'n den af tusen ta's med jubel mot,
och sjäare sig med konsuler blanda,
och hela staden ligger för dess fot. —
Det är naturligt, men jag bara säger:
Förunderliga makt, som sången eger!

Och stora herrar gå med tal på hatten
och nöjas med en simpel stadsbuds lott
och släppa till sin egen säng om natten
för främmande, som de på halsen fått. —
Det är naturligt, men jag bara säger:
Förunderliga makt, som sången eger!

Enhvar det som en sällsynt lycka aktar
att herbergera få så dyrbar gäst,
den gödda kalfven man med glädje slagtar
och bjuder på hvad huset eger bäst. —
Det är naturligt, etc.

All stelhet, all ceremoni försvinner,
allt pryderi och tvång som dimmor fly:
i andras lycka man sin egen finner,
umgängeslivets ton blir splitter ny. —
Det är naturligt, etc.

Den skygge dristigt träder fram i ljuset,
den sorgsne lägger bort sin dystra min,
och gnidarn ställer till kalas i huset,
trakterar gästen med sitt bästa vin. —
Det är naturligt, etc.

Patronen, annars rädd om kreaturen
som om sitt öga, nu för ro skull blott
i galavagnen flänger kring med djuren,
som om han sjelfva hin i kroppen fått. —
Det är naturligt, etc.

Och folk, som annars aldrig går i kyrkan,
som om det gällde lifvet, skyndar dit
och njuter med en varm, andäktig dyrkan
af allt, hvad der bestås, med sällspordt nit. —
Det är naturligt, etc.

Och stora, långa, starka karlar vekna
som barn, i ledband af sin känslas ström,
stå der och ömsom rodna, ömsom blekna,
gråtfärdiga, som i en salig dröm. —
Det är naturligt, etc.

Och sekelgammal fördom bums ger vika,
"barnhänder"* sopa bort dess murkna skal,
aristokraten hörs förnuft predika,
T..... m sjelf blir ultra-liberal. —
Det är naturligt, etc.

* För att blanda bort korten och rädda Helsingborg från att bli ansedt för ett gud- och taktlöst samhälle på grund af de stormande applådsalvor, hvartill dess invånare vid konserten i "det heliga rum-

När natten ned i dalens* fann sig sänker,
den strålar utaf ljus, en fé-verld lik,
och gubben sig som sorglös yngling tänker,
så glad, så lycklig, så förhoppningsrik. —
Det är naturligt, etc.

Principens man, som annars ögat lycker
bestämndt hvar kväll, när klockan tio slår,
så pigg och pyrig som en fisk sig tycker,
då klockan ett han först till hvila går. —
Det är naturligt, etc.

Och brodern Lunkentus, den glada själen,
som blott i dryekjom allt för ärlig är,
blir så förtjust från hjessan ned till hälen,
att han ej vet hvart honom foten bär. —
Det är naturligt, etc.

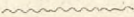
Och damerna, i hufv'et riktigt yra
utaf förtjusning, spritta i hvar lem
och kunna stört omöjligt benen styra —
de *måste* dansa, innan de gå hem. —
Det är naturligt, etc.

Märkvärdigast af allt: kusin Fredrika,
som svurit hvarje ungarl evigt hat,
se'n Frans behagat henne trolöst svika,
blir — dödligt kär uti en kandidat. —
Det är naturligt, men jag bara säger:
Förunderliga makt, som sången eger!

---

met" läto hänföra sig, förklarade stadens samhällsbevarande tidning i sitt referat derom, att det endast var de vid tillfället närvarande oförståndiga och otillräkneliga barnen man hade att tacka för detta skandalösa brott mot anständigheten.

* "Helsans".

Hvarför och derför.

En lugn fysik man vännen Jöns kan kalla,
som ärfde tidigt gård och gods och gull;
han gör en konst i tidens frågor alla
och bråkar hjernan ej för deras skull;
för allt, hvad han i lifvet gör och låter,
ett skäl blott finnes, som han kan förstå:
han äter, dricker, sofver, skrattar, gråter,
derför att alla andra göra så.

All öfverhet han egnar ödmjuk dyrkan,
från kunglig majestät till länsman ned,
hvar söndag nästan går han fin i kyrkan,
är jemt vid vissa nattvardsgångar med —
af ärlig fromhet, kristligt nit kanhända? —
Åh nej, han är så ljum som mycket få;
men stigen är den trampade och kända —
han gör det, för det andra göra så.

Om själens fläckar bryr vår Jöns sig föga,
men på sin dräkt ej någon fläck han tål.
Att följa modets lag med vaket öga
är synbart ett af hans förnämsta mål.
Med säckrygg och med byxor käckt uppvikna
han länge synts omkring i staden gå —
han sina mönster ju, förstås, skall likna —
han gör det, för det andra göra så.

För yttre former stor respekt han hyser;
vid fester, hvaråt frackskört prägeln ge,
han blir förskräckligt upprörd, riktigt ryser,
om han en «tölp» i vanlig rock får se —

tänk, hvilket rysligt brott mot etiketten!
Han går ej ut förutan handskar på
och skyltar, fast ej närsynt, med lorgnetten,
derför att alla andra göra så.

För storfolk och nobless han ifrigt svärmar,
i deras spår han gerna kursen styr
och deras fina later gerna härmar,
men tarfligt, simpelt folk som pesten skyr;
åt folkets nöjen gör han sura miner,
han syns blott der, dit det är "fint" att gå,
och dricker endast mycket dyra viner,
för det han ser att andra göra så.

Om någon slägting dör, strax svart han gör sig
och dra'r om hatten eller armen flor,
och händer då, att han med pennan rör sig
och skrifver bref med tankevända stor,
med svarta kanter skall försedt det vara,
och svart sigill skall sättas utanpå —
och hvarför? Sälg, kan han väl annat svara,
än: för det alla andra göra så?

Det faller af sig sjelft, i politiken
han ytterst på den högra sidan står
och delta'r högljudt i de arga skriken
emot Hedin och mot "de svarta får".
Med skällsord emot Norge hörs han fåna
och Björnson kallar han en skurk som få. —
Den saken bör ju icke alls förvåna —
han gör det, för det andra göra så.

När allting går omkring, jag rätt kan undra,
hur med oss sjelfva väl det är bestäldt.
Männ' det af Jönsar finns blott en bland hundra
på mensklighetens stora, vida fält?

Om vi vårt samvete ransaka bara,
jag tror, vi göra åtskilligt ändå,
hvarvid på frågan: hvarför? det skall svara:
Derför att alla andra göra så.

Till de små.

På julafton 1891.

En glädje här i verlden
åtminstone jag har,
en tröst på lefnadsfärden,
som ingen från mig tar.
Den ringa väl tycks vara,
men stor nog är ändå —
det är den glädjen bara:
att jag hör till de små.

Hur mången själens fara
undgå ej lyckligt vi!
Af frestelser hvad skara
går oss ej helt förbi!
Hvad ansvarsbördor tunga
vi slippa bära på,
som kunna glade sjunga:
vi höra till de små!

Må sina gyllne salar
de store ha för sig,
der oftast falskhet talar
och flärd fåfängelig,
der ord och blickar ljuga,
så söta utanpå! —
Ack, i vår enkla stuga
vi ha det bäst, vi små!

Sök ärlighet och heder,
sök redbarhet och tro
uti de stores leder —
männ' der de oftast bo?
Nej, säkrast (fråga alla!)
de nog att finna stå
hos dem vi "folket" kalla,
i hyddan, hos de små.

Hur djupt mitt sinne rörde
skaldinnans varma ord,
då jag som barn dem hörde
vid gamla farmors bord:
*"Då lyfte sig mitt öga
till Den, som delat så:
palatsen åt de höga
och glädjen åt de små!"*

Se'n dess i lifvets skola
jag mer och mer har lärt:
i nådens sken sig sola
är icke mycket värdt.
Af ömkan jag betagits,
ju mer jag sett derpå,
och mer och mer har dragits
mitt hjerta till de små.

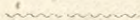
När därför jag skall sjunga
en visa, gubevars
(för vänner, gamla, unga,
hur annars stå till svars?),
af fröjd mitt hjerta sväller,
af stolthet äfvenså,
ty nu det hedern gäller
att sjunga för de små.

Förtröttoms ej i striden!
Se, framtiden är vår!
Den gamla, snart förliden,
vid gravens tröskel står.
Ur villors skymning dagen
fram i triumf ses gå —
snart mörkrets här står slagen,
och rätt beskärs de små.

All söndring vike fjerran!
För rätt och allmänt väl
framåt, med lit till Herran,
ett hjerta och *en* själ!
Oss ingen makt på jorden
kan öfvervinna då —
nej, segern — mins de orden! —
tillhör till slut de små.

* * *

Så låt mig nu få festa
i tankarne med er!
Mitt hjertas önskan bästa
jag er som julklapp ger.
Låt rena julefröjden
högt upp i taket stå
och englarne i höjden
få glädjas åt de små!

Helsingborgsvisa.

1862.

Ack, Helsingborg, du den bästa är
bland alla jordklotets städer!
Jag dig ett välförtjent offer bär
och om din herrlighet kväder.
Hur ljuflig mände den lotten vara
att lefva få och få hädanfara
i Helsingborg!

Så skönt det ligger vid Sundets strand,
omfamnadt ömt af dess bölja,
och midt emot är det danska land,
dit jemt man frestas att följa
på ångbåtsfärd, att sig roligt göra
och pengarne obarmhertigt föra
från Helsingborg.

Dit komma ångare ju i mängd;
ack, då hvad lif ner' vid hamnen!
På alla sidor man der blir trängd
och får sin nästa i famnen.
Dit springa jemt att på fröjden blicka
så många som både hoppa och nicka
i Helsingborg.

På högra hamnarmen ser man då
de damer fina och söta,
med krinoliner, som kring dem stå
och emot benena stöta.
Behagen röja går der behändigt
ty ni ska' veta, det blåser ständigt
i Helsingborg.

Ej finns en stad mera frisk och sund;
man der har "Helsan" beständigt.
Uti dess källa i grönan lund
der dränks allt ondt och eländigt;
och hvad ej brunnen gör, det gör baden;
man föds på nytt i den "helga" staden,
i Helsingborg.

Man der så lätt kan förtjena mynt,
om blott på handel man slår sig
med grannlåtsvaror till prål och pynt
och fiffig är — det förstår sig.
Man har blott Sundet till att passera —
det går så lätt ju att "importera"
till Helsingborg.

På tidens tecken man der ger akt,
är för idéerna vaken
och har sin egen medborgarvakt,
beredd för fosterlandssaken.
Med slika gossar det har ej fara,
för fienden man städs' lugn kan vara
i Helsingborg.

Hvad herrlig framtid det förestår,
der det på stranden ses trona!
Det går framåt ifrån år till år,
bakefter blir nog Landskrona.
Ja, ni ska' se, att, hvad tiden lider,
det blir en helt annan stad omsider
af Helsingborg.

Ja, Helsingborg, du för mig är bäst
bland alla städer på jorden.
Hur lycklig jag, som vid dig är fäst,
är helsingborgare vorden!
Så ljuffig tycks mig den lotten vara
att lefva få och få hädanfara
i Helsingborg.

~~~~~

När, sjuk, man ligger mellan lakan.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
då lär man först sig rätt förstå,
hur bra hon likväl smakar, kakan,
hur surt förtjent hon vara må,
blott man har helsan. — Tusan ger man
att grubbla på sin hårda lott —
man längtar upp blott. — Ja, der ser man:
allt ondt har med sig något godt.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
då lär man först sig rätt förstå,
hvad dyrbar skatt den ömma makan
är för en Adams son ändå;
hur allt, hvad bittrast plågan eger,
en blick af hennes öga blott
förmår att lindra. Ja, jag säger:
allt ondt har med sig något godt.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
då tar man ske'n i vackra hand'
och drager in beskedligt hakan
så djupt och omsorgsfullt man kan.
All högfärd får i gräset bita
och öfvermod, som höjden nått.
Man på den satsen tryggt kan lita:
allt ondt har med sig något godt.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
man tarfvar knappast någon mat,
och supen — usch, man vill ej smaka'n!
Man får till den ordentligt hat.

Man sliter heller inga kläder,
man kläms af intet skotyng smått,
men sparar på sitt dyra läder:
allt ondt har med sig något godt.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
och liemannen står bredvid,
och man som draken eller drakan*
har samlat guld i all sin tid,
då blir man gerna mör och skriftar;
allt, hvad man samla har förmått,
emellan nödens barn man skiftar:
allt ondt har med sig något godt.

När, sjuk, man ligger mellan lakan,
och "man" är rimmaren, förstås,
hur mycket man än må bevaka'n,
han fantisera skall, gunå's.
Då får han tid, först då kanhända,
att kvintilera litet smått,
som kan till kvalens skingring lända:
allt ondt har med sig något godt.

Fattig Per till rike Per.

Du är stursk öfver slottet, af marmor du byggt,
med sin flagga, som svajar mot himlen så högt,
och som utsigten bort från min fönsterglugg tar —
hvad är det mot de slott, jag i Spanien har! **

* Skall betyda honan, kan tänka.

** Slott i Spanien = luftslott.

Mot ditt silfver och guld af förtjusning du ler,
när din rikedom allt mera växa du ser,
och med stolthet din blick öfver skatterna far —
hvad är det mot de grufvor, i Spanien jag har!

Och du tycker, du mår så för innerligt godt,
när vid bordet, det läckra, din måltid du fått
och vid kaffet på soffan behagligt dig dra'r —
hvad är det mot det kungskök, i Spanien jag har!

Af ditt präktiga vin mycket väsen du gör,
vid hvar sort, du tar fram, jemt dig skryta man hör:
"Femtinio års skörd! Ni kan tro, den är rar!" —
Hvad är det mot de drufvor, i Spanien jag har!

När med smackande läppar och ögat i brand
på din flicka du tänker och säger ibland:
"Hennes make ej finns!" — ack, hvad du dig bedra'r! —
Hvad är det mot den skönhet, i Spanien jag har!

~~~~~

"Den gamla ladans" sista suck.

(Ur en prolog vid ett societetsspektakel, sista gången det spelades på Helsingborgs gamla teater — "den gamla ladan" gemenligen kallad — före dess nedrifning.)

1875.

— — — — —
— — — — —

Välkomna derför, I, som ej försmått
att än en gång i denna "konstbod" dvaljas,
hvars sista timmar nu, dess bättre, täljas,
se'n den af ödet har sin dödsdom fått.
Det är för den en opåräknad heder,

och på dess vägnar får jag tacka eder,
som kunnat än en sista gång förmås
att detta gamla tempelhus beträda,
som tyckes darra i hvar enda bräda
af idel tacksam rörelse, förstås.

Att denna tröst det gamla skrå't ej unna,
det hade nästan varit synd ändå;
nu bör med mera lugn och mod hon kunna,
när stunden kommer, utur tiden gå,
se'n hon till afsked fått den glädjen njuta
att i sin öppna famn oss alla sluta.

Hon med sitt öde nöjd ju vara bör,
ty mycket har hon ej att lefva för.

Man henne aldrig, som sig borde, vördat,
blott otack, hån och spott och spe hon skördat,
och alltid, allra helst på gamla da'r,
ett ämne för en skonlös drift hon var.

Att ständigt häcklas, hånas och beskrattas
för hvad egentligen man ej rår för,
att som en ladugårds-inrättning skattas,
när som Thalias boning tjänst man gör,
att, med ett ord, bli — för ett fähus tagen
kan gå ett konstens tempel djupt i magen.

Det ligger därför all reson deri,
att hon från lifvets strid sig önskar fri
och fri från all gemenskapen med nöten.

Tärd utaf ålder och melankoli,
hon längtar synbart att förlossad bli
och suckar ängsligt efter nådestöten.

Den kommer — Gud ske lof, snart timman slår,
då denna gamla hydda jordas får;
dess bortgång visst begråtes utaf ingen,
helst ur dess stoft en fenix lyfter vingen;
och dock, när nu jag ser mig här omkring
i detta gamla underfulla ting
och tänker på att det är sista gången,

och att det här gunå's är svanesången,
en smula vemod i mitt hjerta käns,
ty dessa drag ä' dock en gammal väns,
som många glada, angenäma stunder
och mången ädel njutning oss beredt;
båd' oss som suttit ofvan och inunder
hon mången god och nyttig lärdom gett;
och många bilder ur det skönas rike
hon trollat fram för vår förtjusta blick,
om också stundom man sig nöja fick
med dem, som voro parodier like.
För månget godt och hjertligt skratt också
hos henne uti evig skuld vi stå;
och — hvarför skulle vi det ej erkänna?
dess vackraste förtjenst är ändå denna,
och oss det länder icke alls till skam —
hon mången hemlig tår har lockat fram;
hon lärt oss dygden älska, lasten hata,
och ändå nödgas vi att henne rata;
det kan ej hjälpas; hon ohjelpig är,
tillspillogifven af båd' Pål och Per,
en ren skandal ju för en stad som denna,
som deraf måst sig djupt generad känna
och smälek ständigt därför lida fått,
så länge som det här spektaklet stått.
Otymplig, ruskig innan liksom utan,
vi ha fått nog af denna gamla skutan;
re'n länge mogen för sin hädanfärd,
hon är sitt gifna öde ärligt värd;
hon öfverleift sig sjelf för länge sedan
och, jag är frestad säga: "luktar redan". —
Jag ber om ursäkt, det ej låter bra,
men sådant skinn skall sådan smörja ha. —
Adjö då med dig, gamla skrammellåda,
och må ditt fall uppståndelsen bebåda
af ett Thalias tempel, bygdt med smak
och värdigt en så skön och ädel sak!

Snart skall du slippa stå i vrån och skämmas
och som ett vidunder begabbad bli;
snart inga främlingar mer skola skrämmas
af din bestialiska fysionomi;
du slippa skall att öfverallt citeras
som "gamla rucklet invid Sundets strand",
och vi i dina bås att installeras,
och våra hufvu'n att beströs med sand.*
Du ingen hund mer skall behöfva slita,
och inga Nissar skola mer dig rita. —
Adjö, men lofva att ej spöka blott. —
Nu, tycks mig, respass mer än nog hon fått;
men förr'n hon dör och lägges i sin kista,
ta'n mot "den gamla ladans" suck, den sista!

Tröst i sorgen.

Omskrifning i bunden form af en notis i Helsingborgs Tidn.**

Nu är Han borta, och med Honom glansen
af Kunganådens sol — den flytt sin kos,
liksom kometen med den gyllae svansen,
så fort, så plötsligt, att det knappt kan tros.
Som residensstad är vår stad "ur dansen",
den ej ens af den minsta prins bebos —
Sofiero, så lifligt nyss och lystert,
det står nu tomt och öde, tyst och dystert.

---

* En allmänt känd sak var, att försigtigt folk bland den under öfversta raden sittande publiken fann sig föranlåtet att förmedelst uppspända paraplyer skydda sig mot det genom stampningarna ofvanifrån nedströmmande sandregnet.

** Ifrågavarande oförlikneliga notis stod i tidningen för den 3 Aug. 1880 och hade följande lydelse: "H. M:t Konungen, åtföljd af H. K. H. Kronprinsen, prinsarne Carl och Eugen samt hela sin suite,

Han, som gaf lif och lyftning åt gemaken
och ljufligt solsken vidt omkring sig spred,
som af förtjusning jemt höll trakten vaken
och, hvar Han framgick, åkte eller red,
fann städs' en ungdom, lifvad varmt för saken,
som hurrade med glans och med besked —
Han har nu långt, långt bort ifrån oss dragit
och hela följet har Han med sig tagit.

Men vi, vi ringe, som den lyckan hade
att invid Majestätets sida stå,
hvarst enda ord, som Högstdensamme sade,
vi hörde grannt och togo fasta på.
Ett vemodsdrag sig öfver pannan lade
till slut, då afskedstimmen skulle slå —
den stunden, ack, den aldrig nå'n sin glömmes,
dess minne troget i vårt hjerta gömmes.

---

afreste härifrån i går kl. 10,2 f. m. med extratåg. H. M:t mottogs i stationshuset af öfverhofstallmästare Tornerhjelm, general Cederström, landshöfding grefve Wachtmeister samt en mängd högre civile och militäre embetsmän, och utbragtes vid afresan af landshöfdingen ett: lefve konungen! som åtföljdes af ett trefaldigt hurrarop. Före afresan lär H. M:t behagat yttra: "det kostar på mig hvarje gång jag lemnar Sofiero. Jag trivdes så väl här nere; men jag tänker alltid, att det möjligen är sista gången jag lemnar detta för mig så kära ställe." Mot denna melankoliska tanke inlägger dock H. M:ts briljanta helsa en bestämd protest, och vi tro oss endast uttala en allmän önskan, då vi hoppas, att denna gräns för H. M:t Konungens besök i Skåne måtte vara långt aflägsen. Om tiden det medgifver, torde H. M:t kunna återförväntas något längre fram på hösten; allt kvarstår oförändradt på Sofiero. Denna sommar har också varit en af de vackraste vi på länge haft. Om man undantager ett par dagars regn och den briljantaste illumination ett par nätter, som naturkrafterna kunna åstadkomma, har det varit idel solsken, hvilket förlänat lif åt de nöjen som här kunnat anordnas. Vi tro oss slutligen kunna tillägga, att om skåningens känslor icke yttra sig i ett bullersamt sätt, så äro de lika uppriktiga och varma för konungahuset som hvar helst det än må vara. Vi helsa derföre alltid med nöje H. M:t: Välkommen åter.

“Vid denna väna strand så väl Jag trifves;
hvar gång Jag skiljs ifrån Sofiero,
det skönsta ställe, som på jorden gifves,
det kostar riktigt på Mig, må'n I tro.
Jag tänker städs', kanske af ödet skrifves
den domen nu: Du der ej mer skall bo!“
Med dessa ord, som nådde klart vårt öra,
Hans Majestät hvart hjerta täcktes röra.

Dock mot en dylik tanke, hemsk att tänka --
djupt melankolisk blir enhvar dervid --
en herrlig tröst det faktum måste skänka
som mot den tanken står bestämdt i strid,
att Majestätets anlet' syntes blänka
af helsa mer än under någon tid;
ej mer briljant den gerna kunde vara --
nej, Gud ske lof, än har det ingen fara!

En allmän önskan blott vi uttryck gifva,
då vi det hoppet härmed tala ut,
att af den tanken intet måtte blifva,
att ödet tvärtom måtte veta hut
och ej på mycket, mycket länge skrifva
den dom, som på vår Kungs besök gör slut.
Re'n nu i höst, ja, inom kort kanhända
Hans Majestät kan väntas återvända.

Till slut vi tro oss kunna tryggt förklara,
att om ej skåningen sig gör besvär
att hurra, skrika, föra oljud bara,
han dock för Kungahuset vördnad bär
och lika varmt ber Gud det städs' bevara
som någon annan svensk, hvem än det är.
Derför — Hans Majestät det visst tillåter --
med nöje önska vi: Välkommen åter!

Till sångarne.

(Vid en kollation för dem i "Helsan" efter sångtäflan å Helsingborgs teater mellan en hel hop af provinsens sångföreningar den 9 Juli 1882.)

Jag vet ett rike, som af jord ej är
och ej af denna låga, snöda världen;
dit är det ljuft ibland få ställa färden
från lifvets strider, mödor och besvär.

Oändligt, gränslöst, sig det riket sträcker
så långt som menskohjertats tankar gå;
i höjden till Allfaderns tron det räcker;
dess djup blott aningen och känslan nå.

Det riket ligger öppet för oss alla;
hvar menskosjäl har der medborgarrätt
och frihet oinskränkt på alla sätt;
der inga maktspråk öfver oss befalla.

Det rikets grundlag heter *harmoni*,
och makten, af hvars hand der spiran föres,
den heter *kärlek*; ej behof der göres
af mått och steg mot våld och anarki.

Dess luftkrets bilda tankar, ljusa, rena;
ett haf af toner i sitt sköt' det bär.
I veten nog hvad rike jag kan mena —
det *sångens undersköna rike* är.

Der är det outsägligt godt att vara,
att bada i dess flod af gyllne ljus
och saligt drömma vid dess källors brus,
som i dess lundar strömma evigt klara.

En fläkt så varm der käns af himmelsk ro;
der glädjens rosor blomstra evigt friska,
och englaröster der till hjertat hviska
så ljuft om kärlek och om hopp och tro.

I detta rike ha vi dvalts i dag,
tack vare er, som vägen dit oss banat.
Att skildra allt, hvad der vi känt och anat.
dertill är menskorösten allt för svag.

På edra toners vingar lyfta opp,
vi burits hän högt öfver låga gruset,
der anden solat sig med fröjd i ljustet,
och hjertat värmts af ett lycksaligt hopp.

All jordelivets strid, dess kif och äflan,
dess sorgers och bekymmers mörka tropp —
allt glömdes bort, så snart ridån gått opp
och sinnet fångslats af er ädla täflan.

Ja, jag, min stympare, jag, som gunå's
mig tycker ha en ryslig tyngd att bära,
jag kände mig så lätt, så himlen nära,
så rik, så säll — i andanom, förstås.

För dessa oförgätligt sköna stunder,
för denna lyftning ur materiens verld,
för denna lustfärd uti sångens lunder
ta'n mot mitt hjertas bästa offergärd!

Må eder vackra sträfvans städse krönas
med all den framgång, den förtjenar väl,
och må er möda rikligen belönas,
det önskar jag ur djupet af min själ!

Och får, som vän, jag gifva er ett råd,
jag ber er, akten noga edra strupar!
Undviken öfvermått och öfverdåd!
Ta'n ej för många och för stora supar!

Jag ber om ursäkt för min öppenhet;
jag sjunger gerna ut hvad sannt jag tänker.
Jag hoppas, att mitt råd er icke kränker;
det är, vid Gud, det klokaste jag vet.

I Helsingborgs, i hela stadens namn
till slut jag tackar er för sista gången.
Jag ta'r er samt och synnerlig i famn
och ropar: *Lefve sångarne och sången!*

Barndopet.

En gammal god historia.

Prosten X., en mycket verldslig herre,
trots sitt embete, det andeliga,
vredgas lätt, kan då omöjligt tiga,
brister ut och svär och ryter värre.

Nu sin middag han som bäst "fordöier" —
mer än vanligt riklig var dinéen —
och med ljufva drömmar sig förnöjer,
slumrande på mjuka kanapéen.

Som en måne full och blank han skiner,
smord af helan, halfvan, fina viner,
derpå kaffe med avec och sedan
en havanna — och "han slumrar redan".

Och han ligger der så röd och fager,
långa, sköna timmerstockar drager,
då — med ens han obehagligt störes;
af prostinnan lätt hans arm beröres.

“Kära gubbe, vakna! Är du galen?
Det står folk och väntar uti salen.
Medan du i ro din middag ätit,
dopförrättningen du visst förgätit.“

“Ryk och drag så långt som vägen räcker!
skriker prosten och sig sömnig sträcker.
“Kan man ej i fred sin lur få taga?
Bed dem käpprätt blott åt fanders draga!“

“Nej, men hör nu, kära gubbe lilla,
stig nu upp blott och din vrede stilla!
Du ju sjelf med dem i dag stämt möte,
att ta barnet upp i kyrkans sköte.“

Upp far prosten, utom sig af vrede,
af ett hejdlöst raseri betagen,
hoppas, som besatt utaf den lede,
rycker hastigt till sig kappan, kragen,

sprattlar, som af en tarantel stungen,
i sin uniform — han *måste* ha'en —
ryter som ett vilddjur: *”Tag hit ungen,
ska' jag döpa'n, så att fan ska' ta'en!”*

Vid Stenbocksfesten

i Helsingborg den 28 Februari 1860.

Kung Karl den tolfte's segerfärd
omsider lyktad var;
hans väldiga, hans svenska svärd,
som uti häpnad sänkt en verld,
så många djupa märken bar
ifrån Pultavas da'r.

Han i Turki't sig lagt till ro,
som om han trött sig känt —
då lemnar fienden sitt bo,
och snart han har sin djerfva klo
kring Sveas tärda lemmar spänt,
dess hopp i ängslan vändt.

De många segrar kostat nog —
de kostat merg och blod —
och när till slut oss ezaren slog,
en suck så tung vårt land då drog;
nu nästan sjunket var dess mod,
på fallets brant det stod.

Det offrat allt med villig håg,
det egde knappast bröd;
man intet hopp om räddning såg
från fiendernas härjningståg;
ett rop af obeskriflig nöd
igenom landet ljud.

Dock, fosterland, för dyrt du var
att hjälplöst offras opp!
Det fanns en man, "de armas far",
som herrligt mod i bröstet bar.
Han vid den fara, då du lopp,
om räddning hyste hopp.

Han uppehöll ditt sjunkna mod,
han gaf dig tröst igen
och emot våld och härjningsflod
han som en annan Vasa stod
och samlade mot fienden
en skara tappre män.

Ej var den präktigt klädd och grann —
med pels och träskor på —
men modet varmt i hjertat brann,
för konung och för fosterland
de stredo lika käckt ändå
och segrade också.

Och Sverige fritt och räddadt var,
och Stenbock räddaren;
hans namn, välsignadt af enhvar,
till fjerran trakter ryktet bar;
det lefva skall, så länge än
här finnas svenske män.

Välsignadt vare ock bland oss
hans stora namn i dag!
När fosterlandet bjuder slås,
väl, om dess män på honom brås!
Är deras mod af samma slag,
ej väntar nederlag.

Du höga minne! Fädrens dygd
gjut i vårt hjerta in!
De offrat allt för fosterbygd
— den blomstrar nu i fridens skygd. ---
Ja, herrligt i hvart redligt sinn',
fosterlandskärlek, brinn!

Giftas.

Också ett förslag till lösning af en af dagens mest brännande frågor.

En fråga, vigtig mer än mången ann',
är den om äktenskapet här i världen.
Hur mången vill ej giftas, men ej kan,
ty allt för kostsam blir då lefnadsfärden!
Här gå de nu, de respektive kön,
och se blott på hvarann' och fåfängt längta.
Han har för litet gods, för ringa lön,
och därför får *hon* sucka blott och trängta.
Det gör mig riktigt ondt om er, I "kära" —
hvad skall jag göra för att hjälpa er?
Ett enda sätt jag känner, på min ära —
lyd blott det enkla råd jag här er ger:
i stället för att hopp- och tröstlöst blicka
en dyster framtids celibatlif an,
så, *rika gossar, ta'n en fattig flicka,*
och, rika flickor, ta'n en fattig man!

Söndags- och hvardagsreligion.

Julkväde 1892.

Nu snart skola ljusen tändas
i stuga och slottsgemak,
enhvar, som det kan, skall jubla,
och glädjen stå högt i tak.

Och templet, rikt ekläreradt,
skall öppna sin vida famn,
och der skall sjungas och bedjas
i Kristi heliga namn.

Och der skall talas så vackert
om barnet, af jungfru födt,
om frälsningens nåd i Kristo,
förlösningen af allt kött;

om korsfäste menniskosonen,
hans lif, hans lära och död;
om herrliga englasången,
som frid på jorden bjöd;

om hur man sitt kors skall bära
och vandra i Jesu spår:
den enda rätta vägen,
som säkert till himlen går.

* * *

Så låter det — ja, i kyrkan;
der hedras mästarens bud;
men — ute i hvardagslifvet
har pipan ett annat ljud.

Vill der någon ärlig kristen
den vägen samvetsgrannt gå
och troget följa de spåren
så godt som han kan förstå,

då blir hela "kristenheten"
märkvärdigt upprörd i hast,
en underlig en då nämns han,
en svärmare, en fantast.

Och vill han sin rikedom dela
bland fattiga likar ut,
då heter det: "Han är galen,
han kommer på dårhus till slut."

Vill han ej sitt tal bekräfta
med svordom vid rättens bord,
ej handla i uppenbar strid mot
Herrens heliga ord,

då dömes han som en brottsling
till straff för synden sin,
och har han ej råd att böta,
han spärras i häkte in.

Och vill han det budet följa,
det kärlekens helga bud,
som klart i sig sjelft bär vittne
derom att det skrefs af Gud —

det budet som bjuder: "Älska
och gör mot din ovän väl,
dem dig förbanna välsigna
och bed för deras själ!" —

vill, säger jag, ej han lofva
vid anrop att gå i krig,
att allt hvad han orkar mörda
och blindt låta mörda sig —

att mörda en like, som aldrig
gjort honom ett grand för när,
en broder, hvars blod han sedan
städs' tungt på sitt samvet' bär —

som ärelös då han stämplas,
får obarmhertigt sin dom,
och för att sitt brott försona
han sätts inom lås och bom.

Af slika exempel finnes
tillräckligt att hålla fram. —
Jag fruktar, att lång blir listan
på kristenhetens skam.

* * *

Men icke med missljud ville
jag störa din julefröjd,
du, som nu med barnslig glädje
kan jubla i himlens höjd.

O nej, men jag ville så gerna,
det "hörde till goda ton"
ha *mindre* sön- och helgdags-,
mer hvardags-religion!

Ett försök i den ädla "diktkonsten".

Vid Helsingborgs Industri- och Arbetareförenings soaré
den 16 Mars 1873. *

Det var ju tusan, hvad vår sista bal,
som nyss blef hållen här på denna salen,
om man får tro en "sansad" tidnings tal,
dock måtte varit rent befängd och galen!
Man aldrig nånsin lär ha sett dess like,
den för vår stad ju var en ren skandal;
den som en visa gått kring land och rike. —
Det var ju tusan rent till karneval!

* I anledning af Helsingborgs Tidns berättelse om ofvannämnde
förenings maskerad- och kostymbal på hotell Mollberg den 23 Febr.
s. å., hvarvid bl. a. förekom en mycket rolig grupp fiskar, bland
hvilka en och annan lätt igenkändes, såsom utgörande ganska trogna
imitationer af sina mer och mindre karakteristiska förebilder. Nämnda
tidning lät nemligen en "insändare" i sitt nr för den 27 Febr. derom
bl. a. berätta följande: "Det väckte genast min förvåning att här finna

Der var ju bara slödder och patrask
utaf det allra, allra sämsta laget.
Af hyggligt folk der syntes knappt ett fnask —
de sutto visst på "Klubben" vid det laget.
Usch! Tänk en sådan samling råa bassar,
djerft figurerande på Mollbergs sal
med sina lurfviga och grofva tassar. —
Det var ju tusan rent till karneval!

Jo, det var fint! Och hvilka upptåg se'n!
Det var så "tjockt", att det kan ej beskrivas.
En större samling fän på tvenne ben,
än der man såg, kan näppeligen gifvas;
och som om får man hört förskräckligt bräka,
så otäckt dumt var dessa åsnors tal;
det var så dumt, att man var färdig kräka. —
Det var ju tusan rent till karneval!

Der bjöds, bland annat, gubevars på fisk —
en högst osmaklig kost — en riktig "älta",
och säsen, den var mycket, mycket besk —
det hela var förbannadt svårt att smälta.

---

några utaf stadens hyggligare handtverkare med fruar och döttrar,
der jag väntat — idel muff. Det är ingen god skola för unga flickor,
som äro något måna om sitt anseende, att få bevitna sådana scener,
som här litet senare på qvällen försiggingo, då herrarne med sina
mer eller mindre hårda näfvar klappade sina dulcineor helt ouvert,
och detta midt för näsan på den store sedlighetsaposteln, skolråds-
ledamoten Borg. — — — — —

De karrikatyrer man ville uppdraga voro misslyckade och idioten stack
mer fram än den verklige komikern hos dem, som skulle återgifva
dessa olika figurer. För öfrigt höll det om natten på att urarta till
fylleri och slagsmål; några måste aflägsnas såsom öfverlastade, och
en drucken "herre" drog en skarpslipad dolk eller knif och började
hugga omkring sig som en galning. Det kan — — — — — vara
Öres. Postens specialitet att ställa till dylikt och vilja inbilla folk,
att det är demokrati, jernlikhet och frihet, men jag vågar påstå, att
det är råhet i ton och seder och visar att detta klubblijf utöfvar en
demoraliserande i stället för en förädlade inverkan på arbetarne.
— — — — —

En fisk i synnerhet var "ful att fjälla",
en riktig "krumstjert", som en ål så hal.*
Märkvärdigt nog, han som en hund lär skälla.—
Det var ju tusan rent till karneval!

Och hvilken ton der råde — tänk er blott! —
till slut de respektive kön emellan,
när stämningen, förstås, sin höjdpunkt nått!
En värre råhet ser man numer sällan.
Det var ett hyggligt prof man der fick skåda
på denna "demokratiska moral",
som för vårt samfund medför största våda. —
Det var ju tusan rent till karneval!

Vid tanken blott på hur der tillgick — fy! —
på dessa kavaljerers "hårda näfvar",
som i sin djerfhet intet tycktes sky,
man skäms, man rodnar, ja, man riktigt bäfvar
Man helt "ouvert" ju såg dem karessera
enhvar sitt hjertas hulda ideal,
och Gud vet allt hvad styggt de gjorde mera!—
Det var ju tusan rent till karneval!

Och hvad der söps ohyggligt! Gubevars!
Till slut på alla fyra dansen tråddes;
en efter annan ut ur salen bars,
då högsta stadiet af fylla nåddes.
Der fick man se uti dess rätta dager
en riktigt äkta demokratisk bal.
Så ser det sällskap ut, hvars sken bedrager. —
Det var ju tusan rent till karneval!

Och slogs, det gjorde man så det förslog.
Hu, det var hemskt att se, hur blodet stänkte,
då här en "dolk" och der en "knif" man drog
och hugg, likt galningar, omkring sig skänkte!

---

* Den ofvannämnda berättelsens ökände anonyme förf., för tillfället iklädd en "insändares" skepnad.

En snygg förening! Magnifika seder!
Förträfflig lärdom! Ljusblå personal!
Arbetare, jag säger, akten eder! —
Det var ju tusan rent till karneval!

På slika "orgier" man folket bjuder,
och medan i en falsk predikoton
ljus, frihet, jemnlighet från läppen ljuder,
man öfvar fräckt "demoralisation".
"Det är ju lögn", jag hör er högljudt ropa.
"Af allt det der förnams ej 'ett penal!'"
Hvad vet' vi, som va' fulla allihopa? —
Det var ju tusan rent till karneval!

Den skånske odalmannen.

Skåltal*.

Jag vet en man, en hedersman,
som icke glömmas må;
fast honom stundom trög man fann,
han är så god som någon ann',
har lif och nerv och kraft ändå
och lust att framåt gå.

Ej genast blindt åstad han far,
han blir ej het så lätt;
men när han vägen pröfvat har,
så fasta, säkra steg han tar.
Är målet godt och sannt och rätt,
han vet ej af reträtt.

---

* Vid ett festligt samkväm af frisinnade landtmän i Tågarp 1867.
— Ja, det var på den tiden! Huruvida det just är så tillämpligt nu, i
protektionismens, agrarväsendets, den oförsynta egoismens och den
moderna godsegarefterapningens tidevarf, öfverlemnas åt läsaren
sjelf att afgöra.

Så fredlig till sitt sinnelag,
han manar ingen ut;
men har han en gång fattat tag,
han viker ej för något slag;
han håller fast trots våld och prut
och segrar dock till slut.

Sin jord han plöjer lugn och trygg
och sina fält besår,
för ingen ärlig möda skygg —
det syns nog på hans breda rygg —
han lika lugn att skörda går
och herrlig gröda får.

Han en välsignad jord har fått,
som lön för mödan ger,
och därför oftast mår han godt,
men ej sin kropp han plägar blott,
sin själ han ock tillgodoser,
förädlas mer och mer.

Upplysning, frihet, menskorätt
hans varma dyrkan har.
Att vårda dem på bästa sätt
och göra folkets börda lätt,
det och hans fosterlands försvar
städs' hans program ju var.

Belåten, med sin lott förnöjd,
ej hyddan i sin dal
mot slottet uppå vådlig höjd,
som ofta nog står tomt på fröjd,
han byter. Ärelystna'ns kval
stör ej hans nöjens tal.

Den mannen utan fjesk och flärd,
så god som någon ann',
är framför andra ärligt värd
en varm, uppriktig hyllningsgård:
Skål för *den skånske odalman!*
Hurra! Högt lefve han!

Glädjens skål!

Vid en privat danssoaré.

Här är ungdom, här är glädje, här är sång och här är
dans,
äfven jag vill derför låtsas, som om ingen sorg det fanns,
äfven jag vill söka glömma för en stund allt lifvets ve
och min röst med deras blanda, som blott mot dess glädje le,
äfven jag vill glaset höja och min känslas offergård
vid vår glada högtid bringa, fast den litet nog är värd.

Hvarför kom vi hit på jorden? Männe för att gråta här,
männe för att ömkligt klaga öfver sorger och besvär?
Kom vi hit blott för att fasta, oss i säck och asko klä',
sjunga andeliga sånger och gudsnådligt böja knä?
Kom vi för att världens glädje likt ett gräsligt odjur fly
och dess barn som utaf pesten smittade med fasa sky?

Nej, jag tackar, låt de svarta och de "sirapisters" här
med sin falska mullvadslära skylta hemliga begär,
men låt oss, som af vår Herre sundt förnuft och samvet'
fätt,
som vår bästa skatt behålla glädjens oskattbara lott!
Låt oss tacksamt honom lofva, som all glädjes källa är,
för hvar fröjd, hvar skuldfri njutning, han oss dödlige
beskär!

Låt oss glädjas, sjunga, dansa, ta vårt lilla glas ibland!
Måttligt njutet, gör det nytta; skadar gör det aldrig grand.
Någon gång bland glada vänner i en festlig stund som nu
kan man äfven utan fara tömma det i botten ju.
Låt oss en gång det försöka; jag är viss om, ni det tål,
då med mig jag ber er dricka såugens, dansens — *glädjens*
skål.

~~~~~

“Bierkrogen på söder”.*

—————

Det finns ett hus i denna sta'n,
som väl är värdt sin visa;
fast en och annan ger det fan
i våld, jag vill det prisa;
och vet ni, hvad det kallas för
af vissa ordensbröder,
som deraf jemt få “slet humör“?
Jo — bierkrogen på söder.

Det huset är ett djekla hus
att göra ondt i magen:
det är liksom en sinkadus,
midt uti synen slagen

* Helsingborgs Industri- och Arbetareförenings lokal i dess dåvarande hus (nuvarande ångköket). Efter red. Borgs val till riksdagsman d. 5 Sept. 1878 skref nemligen den förut citerade lönlige redaktören af Helsbgs Tidn. bl. a. nedanstående: “— — — — — Om herr Borg närmare betraktar detta val och det sätt, hvarpå det tillkommit, så har han i sanning ingenting att stoltsera öfver. Att veta sig hafva kärnan af stadens befolkning, representerad vid val-tillfället af den aktningssbjudande minoriteten af 243 personer, emot sig, en minoritet, som vid hvarje tillfälle inom sig ogillar valet, bör allt kännas litet otrefligt för den högtärade representant, som vunnit sina lagrar i — bierkrogen på söder.”

på hvar och en, som helst sin klack
på folkets nacke stöder,
och därför — ser man bara pack
i bierkrogen på söder.

Det är ju tusan, att de små
ska' våga sjelfva tänka,
sin egen väg i lifvet gå
och ej sig låta länka
och samlas i sitt eget hus,
anförda af en "röder",
att dricka — frihetsluft och ljus
i bierkrogen på söder!

Om, som på "Klubben", der ändå
man finge dra' sin spader,
om sin "basett" i någon vrå
så tyst man finge ha der,
då kunde hvem som helst, förstås,
gå dit och sig förströ der,
men nu — åh, Gud bevare oss
för bierkrogen på söder!

Der bara hålles föredrag
och bara nonsens snackas,
och folk utaf allt möjligt slag
derinne sammanpackas;
de små sig lära sturskhet blott
och se oss an som bröder,
vi, som en högre ståndpunkt nått
än bierkrogens på söder.

Det ser betänkligt ut minsann,
allt se'n de små sig slogo
ihop som till en enda man
och der sin boning togo;

man ej som förr går säker mer,
men vandrar som på glöder
och snedt, förbannadt snedt man ser
på bierkrogen på söder.

Gud vet, om till det stygga spratt,
som härförleden hände *
(det kunde gräma ju en katt),
ej luntan der man tände!
Omöjligt är det inte alls —
o, Helsingborg, som föder
en sådan orm invid din hals
som bierkrogen på söder!

Men vi, som denna seger nått
och "draken" öfvervunnit,
vi små, som detta hus ha fått
och der ett skygd ha funnit,
vi dermed fått ett ansvar stort —
kom väl ihåg det, bröder —
låt alltid endast godt bli spordt
om bierkrogen på söder!

Enhvar i sin mån sträfve blott
med pundet, honom gifvet,
framåt i striden för allt godt
och rätt och sannt i lifvet!
Vårt hus man kalle, hvad man vill,
skall man af törst ej dö der,
dock *något* vått** bör finnas till
i bierkrogen på söder.

---

* Riksdagsmannavalet.

** Har afseende på det tillfälliga upphörandet af all restaura-
tion i lokalen.

August Blanche.

(På hans tioåriga dödsdag.)
1878.

Det finns ett namn, så dyrt, så kärt
för hvar och en som bär
uti sitt bröst ett hjerta, värdt
att kallas svenskt och vara närdt
vid Sveas barm och fostradt der —
och *August Blanche* det är.

Det har en klang mer skär och ren
än guld och silfver har,
det har ett ljus, en glans, ett sken,
som strålar klart mot hvar och en
och stråla skall i alla da'r,
när än en svensk finns kvar.

Hvar gång det nämns, ett eko hörs
i djupet af vårt bröst,
en sträng så öm derinne rörs,
uti vårt minne återförs
allt hvad oss skänkt af fröjd och tröst
ett ädelt snilles röst.

Och lika älskadt öfverallt,
i hydda som i slott,
det lemnar intet hjerta kallt,
men tar dem alla med Gewalt. —
Slik minnesvård uppå sin lott
en dödlig sällan fått.

Hvar fick han denna tjuvningsmakt
och denna trollkraft från,
hvarmed han så derhän det bragt,
att han ett folk sig underlagt?
Var det blott snillet's gudomslån,
som gafs åt jordens son?

Ack nej, det var ej snillet blott,
hans hjertelag det var,
som var så ädelt, varmt och godt,
att detta snille, som han fått,
värmdt af dess eld, som städs' brann klar,
de skönsta frukter bar.

Det var hans frihetskänslas glöd,
hans menskokärleks makt,
hans ömhet för hvar likes nöd,
hans svenskhet uti lif och död,
som röjs i allt, hvad han oss bragt,
hvare sin själ han lagt.

Han älskade vårt folk som få,
som få förmådde han
dess glädje och dess sorg förstå,
och derfor hvad han bjöd uppå
i allas hjertan gensvar fann
och kärlek åter vann.

Och derfor, när hans dagsverk slöts,
så ädelt och så skönt,
af detta folk dess tår ock göts,
dess sorgoked kring grafven knöts
så som vid ingen kungs man rönt,
fast med Guds nåde krönt.

Hans verk, hans ande lefver än;
oss den besjåla må,
i ord och gerning gå igen
hos mången ädel menskovän!
Han samma lön helt visst skall nå
och samma kärlek få.

P. H. Ling.

(På 100:årsdagen af hans födelse, den 15 november 1876.)

Om "nordisk kraft" man talar mycket stort
båd' sent och tida, båd' på vers och prosa;
man till en trosartikel ståds' den gjort
i Grenna icke mindre än i Trosa.

Den gamla visan går allt jemt igen
och smeker alltid lika ljuft vårt öra;
att vi ha "mandom, mod och morske män"
vi med förtjusning, utan skrupler höra.

Man pekar stolt på våra minnens här,
på gamla Sveas sköld, den lagerprydda,
på Göta lejon, som i famnen bär
en mängd troféer ifrån tider flydda.

"Nordmannakraften" hålles ständigt fram:
"Det växer", sjunger man, "i Sveriges rike
en hög, en kraftig och en ädel stam,
i stånd till djerfva stordåd utan like."

Det låter — låter mycket stort ändå,
och *något* sannt väl än i sagan finnes;
men, för att ännu kunna skryta så,
månn' man har nog med allt hvad stort man minnes?

Är man de stora, stolta orden värd
om gamla svenska kraften, mannamodet,
om detta höga sinne, fritt från flärd,
om detta stål i armen, jern i blodet?

Den frågan gjorde sig för länge se'n
en svensk, som skäl för detta namnet gjorde,
en ande, kraftig, ädel, stor och ren,
en Nordens son, så som han vara borde.

En väldig jätte lik, han ensam stod
och såg sig om ibland sin tids pygméer;
han såg den tärda kraft, det sjunkna mod —
då väcktes de till lif, hans själs idéer.

Och i hans hjerna det system rann opp,
som skulle Nordens slägte pånyttföda,
som skulle höja, stärka själ och kropp,
den usla svagheten för alltid döda.

I kraftig handling, icke blott i sång,
sitt snilles helga eld han hänförd lade. —
Så skulle sagan sanning bli en gång,
en röst i "Asabardens" inre sade.

Så skulle krympta muskler svälla ut,
så skulle slappad sena åter spännas,
nordmannarasen bli sig lik till slut,
och gamla Sveas söner igenkännas.

Det var hans storverk, var hans mål, hans hopp,
hans lifskamp, hjeltomodigt genomkämpad,
af inga hinder hejdad i sitt lopp,
af ingen motgång i sin ifver dämpad.

Och kämpen segerrik ur striden gick.
Den kraft, till lif han med sitt snille väckte,
det arf, af honom fosterlandet fick,
välsignas skall af slägte efter slägte.

Med oförgänglig glans i stjernors ring,
som uppå minnets himmel herrligt lyser,
skall evigt stråla en: **Per Henrik Ling.** —
Det land är sällt, som slika andar hyser!

Tiggaren och hans hund.

(Efter *A. v. Chamisso.*)

“**H**vem kronor i skatt för min stackars hund!
Nej, nu må då böfveln mig ta på stund!
Hvad tänker den höga öfverhet på?
Det är ju att rent af sin nästa klå!

“En gammal gubbe, skröplig och svag,
kan jag väl förtjena ett öre, jag?
Ack, pengar jag har ej, jag har ej bröd;
jag lefver ju blott af hunger och nöd.

“När sjuk och usel och arm jag låg,
hvem ömmade för mig och till mig såg?
När ensam i vida verlden jag stod,
hvems sällskap stärkte mitt sjunkna mod?

“Hvem delte med kärlek innerlig
min sorg? När jag frös, hvem värmdde mig?
När knotande högt jag af hunger led,
hvem hungrade tyst och tåligt med?

“Det lider till slut med oss begge två,
skilsmessans stund, gamle 'Björn', skall slå;
som mig, dig ålder och sjukdom tär:
du dränkas skall — det tacken är!

“Det tacken är, din lön till sist,
som mångt människobarns för visst!
För fan, nog slogs jag ofta i krig,
men bödelns yrke är nytt för mig.

“Här har jag repet, och stenen här,
der vattnet — det ju nödvändigt är. —
Kom, racka — se inte på mig — fort!
Se'n bara en spark, och så är det gjordt.”

Men “Björn“, när snaran om halsen han band,
sågs vifta med svansen och slicka hans hand,
då — plötsligt han snaran tillbaka drog
och snabbt om sin egen nacke den slog.

Och ut i en gräslig ed han brast,
grep samman sin sista kraft i hast —
ett skutt ned i djupet — den svallande våg
snart stilla och tyst öfver gubben låg.

Förtviflad i jemmer nu “Björn“ brast ut
och kallade sjömännen med sitt tjut
och drog dem till stället med gläfs och skrik —
när gubben man fann, var han re'n ett lik.

I tysthet begrofs han i kvällens stund,
till grafven blott följd af en sörjande hund.
När morgonsol sken på grafkullen röd,
låg hunden der — och var död.

Hemlig lycka.

(Från tyskan.)

Låt mig i tysthet till dig komma,
i tysthet ock ifrån dig gå!
Det gör vår kärlek föga fromma
att låta andra se derpå.

Din blick, din rosenmun förtige,
hur högt vår känslas låga brann!
Vår sällhets ö förklarad stige
ur haf, dem ingen dödlig fann!

Från Eden kärleksfrukten stammar;
den hemligt plockas bör af tu —
hvar näsvis blick in i vår kammar'
är blott en giftig ormblick ju.

Nej, ingen själ behöfver veta,
hur en gång ljuft två hjertan drömt
och lyckliga förtjent att heta,
fastän en verld dem har fördömt!

Två modershjertan.

(Efter Seydl.)

Färd utaf hunger, med sitt barn på armen,
från hus till hus en stackars moder går
och ropar: "Menskovänner, er förbarmen!"
med blicken skynd af en förtviflans tår.

Hur gerna tyst jag ville ensam strida
mot nöden, ack, men den ej *mig* blott rör!
Allt, hvad jag lider, vi ju båda lida,
jag tärs ej ensam, jag ej ensam dör.

Ej för min egen lott mitt hjerta rädes;
jag bär min fattigdom förutan knot;
men ack, mitt barn! Säg, finns då ingenstädes
en mor, som huldt vill ta den späda mot?

Och tiggande, i regn, bland stormens ilar,
en annan moder vid ett gathörn står;
uppå dess barn så ömt dess öga hvilar,
och varmt sin arm hon kring den lilla slår.

Den arma sällan man ett öre skänker;
för ringa denna vinning är för två.
"Hvad jag har fått", hon dock förnöjsamt tänker,
"till detta lilla kräk blir nog ändå!"

Då går förbi en fru, som vänligt nickar
och stannar framför barnet, armt, men kärt;
som räddarinna henne Gud visst skiekar;
han henne guld, men intet barn beskärt.

"Det lilla kära barnet", så hon säger,
"er till en börda, skulle bli min fröjd!
Ack, gif mig det! Jag det med guld uppväger,
och brist och nöd skall från er stig bli röjd!"

"Ge er mitt barn?" då höres kvinnan stamma
förskräckt. "O nej, ej mot miljoners vigt!
Förr evigt slockna skall mitt hjertas flamma,
än jag förglömma skall min moderspligt."

Så, för sitt barn att mera mjukt få bädda
den ena modern det att lemna går,
då, ej en gång för att från nöd det rädda,
den andra skiljas ifrån sitt förmår.

Två modershjertan! — Af de båda ömma,
säg mig, i hvilket största kärlek bor!
Ni tror, en Salomo der måste döma —
jag tror, att bättre dömer dock — en mor.

Mödrar!

(Från engelskan.)

Moder, vakta liten fot!
Ack, i oförsigtigt lopp
lätt den halkar, stöter mot
vid dess djerfva språng och hopp!
Ingen tid och möda spar,
tro ej dem förspillt du har!
Liten fot snart vilse går,
led den, *medan du förmår!*

Moder, vakta liten hand,
som vid vägen plockar bär,
bygger hus och torn i sand,
ofta sköflar, gör besvär!
Våga aldrig fråga så:
"Hvi så tungt *mitt* värf ändå?"
Samma hand kan ifrån Gud
bringa frids och kärleks bud.

Moder, vakta liten mun,
kvick och yr och utan tvång,
hvad i ystra glädjens stund
yttras uti tal och sång!
Hejda ordet, förr'n det fällt,
eden, förr'n på prof den ställs!
Samma mun välsignelse
i Försonarns namn kan ge.

Moder, vakta, vakta väl
litet hjerta, som i ro
slår så varmt för dig med skäl!
Moder, vårda ömt dess tro!
Ryck hvart ogräs bort derifrån,
säd så god derinne så!
Skörd så rik du får igen,
mognande för himmelen.

Tåren.

(Från engelskan.)

När barnslig oskuld lider ondt
och än ej mäktig är
sin smärta tala ut i ord,
hvad är som fram den bär?

När af en stor, oväntad fröjd
sig vidga hjertats rum,
hvad tolkar känslans språk så ljuft,
fast tungan blifver stum?

När ensam i sin tysta cell
med marter utan tal
förtviflan räknar hjertats sår,
hvad lindrar mildt dess kval?

När syndaren af ånger grips
och flyr i bön till Gud,
hvad strömmar klart ur ögat då
vid himlaharpors ljud?

Det är hvad nådens engel blid
på pilgrimsfärden vår
oss gaf till tröst: en perla skön —
den perlan nämns — *en tår.*

Fromma önsknningar,

uttalade i Helsingborgs Tidn. den 14 Aug. 1880.*

Nu vet man det: bland dessa murflar fräcka,
som nedrigt smäda utan all reson,
och hvilkas spott och hån blott afsky väcka
hos hvar lojal och hederlig person,
som all anständighet totalt förgäta
och hvarken frukta Gud, kung eller fan,
den allra fräckaste finns här i sta'n —
tänk! — han, som skrifver under märket — z.

---

* Den här åsyftade tidningsartikeln, otvifvelaktigt författad af ofvannämnda tidnings dåvarande hemlige redaktör, som sedermera för bedrägeri och förskingring måste rymma till Amerika, lydde, med uteslutande af en del mindre viktigt, sålunda: " — — — — —"

Hur fred för slika hemska odjur vinnas,
vårt ideal i Tyskland har oss lärt;
här ock i nödfall nog en Bismarck finnes,
som vill sig åta' ett besvär så kärt
som det att slå den fähunden i band,
hvars djupa afgrundssjäl man ej kan mäta,
och krossa med sin starka allmaktshand
den mask, som skrifver under märket —z.

Som hvar mans niding bör han skonslöst jagas,
och, tills han hängd och bränd och dränkt kan bli,
bör honom brödet strax ur munnen tagas
till straff för hans gemena rimmeri.
Det bästa sätt att stoppa munnen till
är, att han intet mera får att äta;
då skall han väl, för tusan, tiga still',
den hund, som skrifver under märket —z.

För vanliga menniskor, med vanliga begrepp om heder och anständighet, är det oförklarligt, att någon finnes, som utan orsak kan vilja på ett fräckt och motbudande sätt smäda, och det är ännu mer oförklarligt, huru en statens tjänsteman — såsom t. ex. den, som skrifver under märket —z i Ö.-P:n — kan tillåta sig ett fräckt hån mot den herre, han tjenar; men, som bekant är, hafva zigenarne en annan moral, än andra menniskor, och det är troligen af denna orsak, som pressens "zigenare" anse sig äfven böra hafva privilegium på denna lättare verldsåskådning. — — — — —

Lyckligtvis har Tyskland en Bismarck, som — — — — — anser att smädaren bör hafva sitt straff. Det har också lyckats honom att blotta uselheten hos dessa radikaler, som under så många år predikat republik och gifvit sig ut för att vara folkets — arbetarnes sanne vänner, hvarvid det visat sig, att dessa herrar ingenting annat äro, än usla bedragare, som pressat penningar af de lättrogne arbetarne och till gengäld kastat åt dem några eldbränder, i stället för bröd. Skulle oförsyntheten gå lika långt hos oss, antaga vi, att det äfven här må finnas någon Bismarck, som åtminstone icke tillåter en af kronan aflönad tjänsteman att intränga sig bland smädarnes antal. Betalar smädelsen — den fräcka och motbudande — sig så bra, hvarföre skall då staten behöfva bidraga till en smädeskrifvares underhåll?

Men den, som uti mörkret lömskt sig gömmer,
som skrifver under intet märke alls,
som rätt och sanning smädar och fördömer
och endast lögn har i sin glatta hals,
han tillhör dessa får, på ytan släta,
hos hvilka ingen ulf finns gömd, förstås —
han är en ljusens engel, han, gunå's,
mot den, som skrifver under märket —z.

Till en ökänd skandalskrifvare.

1859.

Så skön och herrlig trädde sommarn fram
och klädde grönska på den nakna stam,
men — hvad med vedervilja man förnam —
den förde också hit ett fasligt *Damm*.

Af gammalt kändt, hvar helst det nederslår,
det öfver föremålen fläckar sår,
att sudla ned är allt, hvad det förmår —
fy, Damm, du ju af idel smuts består!

Af barn och stollar o. s. v.

En gammal historia i ny form.

En prest i en af våra skånska städer —
en domprost eller biskop var det visst —
en gång gick ut, när det var vackert väder,
fast vägen ännu ej på smuts led brist,

att ta motion och att sig preparera
till aftonens supé och parti whist;
och bäst han så gick och filosofera',
hans blick föll på en liten, liten "påg",
som, utan att det minsta sig genera,
vid vägens kant i värsta smörjan låg
och, synbart mycket ifrig i sin håg,
af leran klimpar rullade och välte,
med begge händer knådade och älte,
som man ser bagarn göra i sitt tråg.
Vår prestman strax sig visar intresserad,
vill kanske ock sig göra populär,
hans min af vänlighet blir eklärerad,
sin feta kropp han böjer med besvär:
"Min lille gosse, säg, hvad gör du der?" —
"Åh, jag en kyrka bygger bara",
hörs barnet trohjärtadt förklara. —
"Såå! Det riktigt snällt och rart ju är;
men till en kyrka plär en prest ju höra;
den gör du väl då ock och sätter dit?" —
"Nej", svarar pysen med en blick, som röra
kan med sin oskuld en meteorolit,
*"nån prest, det kan jag inte göra,
för jag har inte mera s—t."*

I min blifvande fästmöes minnesalbum.

På bladets ena sida:

Hur fort, hur helt ni nu mig än må glömma,
tack för den trösten ni mig lemnat kvar,
att bland så många vänner, trogna, ömma,
jag dock en plats i edert album har!

När bland de namn, som i dess blad sig gömma,
på mitt er blick så faller ren och klar,
tänk då på den, som fann det ljufvast drömma
att få en plats — jag törs ej säga *hvar!*

På andra sidan:

En himmel leende, som friden gjuter
uti ert bröst och edra böner hör,
som i sitt milda hägn er innesluter
och fröjd och lycka på er bana strör,

det är min önskan, den ej han förskjuter,
som lugn och ro såväl som stormar gör,
det är ett hopp, hvaraf mitt hjerta njuter,
fastän jag icke säga törs — *hvarför.*

Mina barns bön.

Herre, du, som gaf mig lifvet,
gaf mig helsa, friska lemmar,
gaf mig fader, gaf mig moder
och ett hem, mer än de flesta
värdt att skatta och att älska,
gaf mig allt hvad jag behöfver,
hjelp mig, lär mig, du, o Herre,
att för allt dig tacksam vara,
tacksam ej i ord allenast,
nej, i all min minsta gerning,
ödmjuk, from och god och tålig,
mild och fridsam städs' till sinnes,
fordrande af andra litet,
af mig sjelf så mycket mera,
öfverseende med felen

hos de kära, som mig omge,
hos min fader, hos min moder
och hos mina kära syskon!
Ack, blott du vet, huru länge
jag med dem får lefva samman,
huru länge här i lifvet
jag dem hos mig får behålla!
O, när en gång bandet slites,
när jag en gång står vid grafven,
som af dem blott stoftet gömmer,
hvilkas allt jag var på jorden,
som för mig och för min lycka
gera skulle offrat lifvet,
o, må då jag ej behöfva
gråta ångerns bittra tårar,
endast saknadens och sorgens!
Må med frid och lugn i hjertat
jag min suck då kunna höja
upp till dig, min Gud och Fader,
tacksam ännu för det minne
af de kära kvar jag eger
och som troget mig skall mana
att mig din och deras kärlek
till min död mig värdig visa!
Hjelp mig, Herre, lär mig detta,
gif mig vilja, håg och styrka,
lär mig aldrig, aldrig glömma
att det budet troget följa,
tacksamhetens bud, det klara,
som du skref uti mitt hjerta!

På min hustrus födelsedag.

1862.

Allt mitt är ditt — min fattigdom är din,
och ditt är mitt — din rikedom är min.
Som du är fattig vorden genom mig,
så är jag vorden rik igenom dig.

Bekymrens börda du med mig har fått,
försakelse och strid, en tarflig lott.
Du gett mitt hjerta lugn, mig tröst beskärt,
det mer än jordiskt gods och guld är värdt.

Du fattig blef, att lära tålmod,
bli ödmjuk, from och som en engel god;
och jag blef rik, jag fick ditt hjertas skatt,
en vänlig stjärna i min lefnads natt.

Att med din ringa lott du dock är nöjd,
blott du mitt hjerta har, det är min fröjd.
Hur mörk min lefnadsban' än vara må,
i denna tro jag gladt går fram derpå.

Ej näns den tron du väl ifrån mig ta,
ej ens om skäl dertill du skulle ha?
O nej, så länge här vi samman vandra,
ack, låt oss ega nog uti hvarandra!

Hvad mer, om törnen på vår stig man sår,
om lifvets ve oss kostar mången tår?
Vår vän, den bäste, burit törnekrona,
han gråtit blod, att oss med Gud försona.

En lycka sådan som vårt hjerta vill,
den finns ej här på jorderingen till,
men väl derofvan i de ljusa salar,
hvarom de trognas hopp så herrligt talar.

Om lyckan *der* för dig, för mig jag ber
och för vår älskling, säg, hvad vill du mer?
Ack, må i fridens hyddor der en gång
jag fira få din dag med bättre sång!

Dödsrunor.

Henrik Olin*.
1863.

Bud har kommit: trubaduren
sjungit har till slut —
fångne sångaren, ur buren
frigjord, sluppit ut.

Långa nattens tunga slöja
från hans blick har flytt,
han den glad mot sol'n kan höja —
nu hans dag har grytt.

Engeln öppnat har hans öga,
gett det lif igen;
fritt i ljusets källa löga
får vår blinde vän.

---

* Bland den äldre generationen minnas säkerligen ännu många "den blinde trubaduren", på sin tid allmänt känd och afhållen i Helsingborg och flerstädes i Skåne för sitt glada, godmodiga och älskvärda väsende och sin sympatiska sång, som gjorde honom till en alltid välkommen gäst i den tidens sällskapskretsar.

Ej han mer behöfver vandra
skygg med staf i hand;
klart han ser sin väg som andra
i de sällas land.

Der, när strängaspelet röres
i förklaradt bröst,
ej som här mer darra höres
gamle sångarns röst.

Stillad är den blindes trängtan
efter tröst och ljus —
barnet känner ingen längtan
i sin Faders hus.

* * *

Frid då med hans stoft! Naturen
kräft sitt lån igen,
men i minnet trubaduren
lefver länge än.

Oliva Ahlberg*.

1860.

I en dal, af friden hägnad, ifrån verdens buller skild,
växte upp så skön en lilja, skär och fin och ljus och mild.
Tvenne ömma hjertan hade om den späda trogen vård;
hon den enda var de egde uti lifvets örtagård.
Deras största, bästa glädje, deras skönsta hopp hon var,
och af ljuflig fröjd de svälde, då sin doft till dem hon bar.

---

* En af förf:s lärjungar; död vid 15 års ålder.

Och hon herrligt stod och växte, rundt omkring ett skim-
mer göt,
i dess kalk så klar en perla blåa himlen inneslöt. —
Se, då gick så tyst en engel i den stilla dalen fram,
böjde sig mot liljan neder, hög och mild och allvarsam;
med en blick, som brann af ömhet, på dess späda blad han
såg,
och en ljusning som af glädje på hans bleka panna låg.

“Sköna lilja,“ så han sade, “ack, din plats är icke här,
icke världens falska vindar passa för din dräkt så skär,
ej med jordens stoft de skola dina fina blad beströ,
ej sitt gift de skola andas i din rena kalk af snö! —

“Nej, eu jordmän mera herrlig, under evig kärleks vård,
vet jag, dit jag vill dig flytta, i min Faders örtagård.
Der en evig vårluft herrskar, ljumma vindar susa der,
och en sol, som ej går neder, allt i evig skönhet klär.“

Och han bröt dess smärta stängel, kysste varmt den och
försvann — —
men en djup, oändlig smärta i de ömma hjertan brann —
dessa hjertan, som den vårdat, och hvars högsta skatt hon
var!

Ack, för dem var jorden öde, allt af sorg en prägel bar. —
Dock — i ljusa örtagården dubbelt skön slog liljan ut,
blommar nu så rikt och herrligt der i tider utan slut.

* * *

Fader, moder, I, som sörjen eder brutna lilja här
— ack, ett ljufeligt väsen var hon, både Gud och menskor
kär! —

undren ej, att han er älskling fann en plats i himlen värd,
tog så tidigt henne till sig ifrån världens synd och flärd!
Hos den evigt kärleksrike för hvar sorg finns tröst och
hopp;
uti smärtans stunder lyften dit i tron ert öga opp!

Maximilian Körner.*
1865.

Ett hjerta Brustet, ack, ett ömt,
ett varmt, ett kärleksrikt —
ett lif till slut i tysthet drömdt —
dess mått af ve i botten tömdt —
ett bröst en kallnad lava likt —
hvem röres ej af slikt?

Hvem stannar ej en stund dervid
och offrar det sin gärd:
en suck, en tår, en bön om frid
för hjertat, bräckt i lifvets strid,
om hvila ljuf uti den verld,
der ro blir sist beskärd?

Så mången kamp det kämpat har,
så bitter, ack, så svår;
så mången börda tung det bar;
det mer än andra pröfvadt var.
Ack, *en* blott räknat har dess sår
och sett dess gömda tår!

Om det ej segrat har, hvad mer?
Hvem är som dömer här?
Om tungt och trött det dignat ner,
hvem är som första stenen ger?
Väl det! Väl oss! *Dens* domen är,
som allas skulder bär.

“Den varmt och mycket älskat har,
så lyder mildt en röst,
“oek mycket städs’ förlåtet var“ —
det hoppet evigt dröjer kvar,
för hvarje kvaldt och sorgfylldt bröst
en ljuf, osäglig tröst.

* Mångårig folkskollärare i Helsingborg.

Det hjertat var dock godt som gull;
för allting sannt och stort
och för hvar nödställd likes skull
dess låga brann så varm, så full.
Om blott det kunnat, *allt* det gjort:
vidöppen stod dess port.

Ej andra hvardagshjertan likt,
mig var det kärt ändå,
så barnsligt, ömt och kärleksrikt
— en skatt mig tyckes just ett slikt —
nu är det stoft. — Må deruppå
min blomma hvila få!

Gustaf Theodor Olsson.*

“**H**an var mig kär. Jag ännu aldrig kände
en yngling bättre, mera värd än han;
om jag min egen broders dödssuck sände,
af mera saknad ej mitt hjerta brann.“ —
Så lydde orden i det bref som lände
med sorgebudet hem till Sundets strand;
och spår af tårar på detsamma sade
hur bitter lösen, ack, det kostat hade!

Från fader, moder och från syskon ömma
han rycktes bort uti sin ungdoms vår. —
Ack, det är fåfängt om en framtid drömma,
som i den Högstes hand allena står;
men i vår sorg vi få dock ej förglömma,
att Herren helar ock, han ej blott slår.
Ack, när vårt bästa hopp här döden släcker,
han det till evigt lif i himlen väcker!

* Äfven en af förf:s lärjungar; sjöman; omkom på sjön 1872,
under resa från Pernambuco till Marseille, vid blott 16 års ålder.

Hans första resa skulle bli den sista
på lifvets stormuppfyllda, vida haf —
men fast I ej fått gråta vid hans kista,
fast ej hans dyra stoft I veten af,
fastän hans kära namn I ej fått rista
och blommor strö på eder älsklings graf,
den bästa delen är åt er förvarad:
hans ande lefver evigt säll, förklarad.

Ej tidens oro, ej dess stormar störa
hans fria segling i det haf af ljus,
der inga falska vindar vilseföra
bland dolda skär vid bränningarnes brus,
men endast fridens fläktar mildt sig röra
kring seglarne för samma Fadershus.
Ack, han är lycklig, som så ung blef bergad,
förrän hans själ af ondskan blef förhärjad!

Du blåa haf! Om dina under drömma
det var hans fröjd; till dig stod jemt hans håg.
Så må du sonen i ditt sköte gömma
och stoftet smeka med din klara våg!
Ej mera lugnt, än i din famn, den ömma,
i sina fäders vigda jord han låg.
Hans bild i troget minne vännert fästa:
en hjertats minnesvård, det är den bästa.

Isaac Anders Ståhle.*
1884.

Det finns ett ord, som heter sympati,
och mycket, mycket ligger gömdt deri.
Hvad det betyder, kan så lätt ej sägas,
som det på känslans fina våg kan vägas.

---

* Major vid Sk. husarreg.; vid sin död 79 år gammal.

Den liknar närmast en elektrisk ström;
omärklig, tyst och fin och ljuf och öm,
den mellan menskohjertan varmt sig breder
och till sitt mål oemotståndligt leder.

Den granskar ej, den frågar ej hvarför;
till barnets oskuldsverld dess väsen hör;
den ger sig helt och fordrar intet åter;
sin famn den omisstänksamt öppen låter.

Af inga skrankor på sin väg den vet,
vet ej af rang och slik fåfänglighet;
för den ej finnes skillnad till personen;
den har en högre lag än goda tonen.

Så, gamle vandringsman, som fällt din staf
och nått ditt mål till slut — din öppna graf,
hur mycket än oss skilde här i världen,
det fanns ett band emellan oss på färden.

Jag kände det, när helst jag mötte dig,
der lik en yngling fram du gick din stig,
så rak, så smärt, så lätt, trots sjutti åren
och trots de vördnadsvärda silfverhåren.

Jag kände det vid hvarje solig blick,
vid hvarje vänligt ord af dig jag fick;
jag läste det — det stod der klart som dagen —
uti de fina, ädla anletsdragen.

Haf tack därför, du gamle hedersman!
Ej någon dyrbar krans jag sända kan,
ett tacksamt hjertas helsning blott, den sista,
och denna enkla blomma på din kista.

Per Andersson.*

1885.

Så, gamle Per, du vandrar icke mer
med bud-åt öster, söder, norr och vester,
du inga "trådar" mera samman fäster,
från stegen plötsligen du fallit ner —

från livvets stege, på hvars pinnar hala
vi klättra äfventyrligt litet hvar,
der några djerft och vigt högt uppåt skala,
men mängden kraffande blir nederst kvar!

Du kom ej högt derpå; din lott det var
att mödosamt för andra vägen rödja
och göra den bekväm och lätt och klar,
att ständigt hålla ryggen till och stödja.

Ett ringa kall! Ja, det kan tyckas så
för den, som endast ytan ser af tingen. —
Visst är, hur dermed nu än vara må,
att trognare i sitt än du var ingen.

Visst är, att mången "stor" och mäktig man,
hur många hederstecken än han vunnit,
med dig, fast intet du förvärfva hunnit,
i *verklig* heder sig ej mäta kan.

Hur fast du var, i alla skiften lika,
hur redbar i din minsta gerning här!
Man visste det, du kunde icke svika —
det var *din* storhet, gamle trogne Per!

---

* I många år vaktmästare och budbärare vid Helsingborgs telegrafstation; ett praktexemplar af redbarhet, flit, trohet och pålitlighet; föll vid liniereparation ned ifrån stegen och afled till följd af der-vid erhållna skador, vid 68 års ålder.

Ack, mer än många, som i ryktets tempel
man efter döden har en plats förlänt,
just den är värd att tjena till exempel,
just den sin runa och sitt kors förtjent!

Så, gamle veteran, som afmarscherat,
tag denna gärd, som dig mitt hjerta bragt!
Tack för den tid vi samman ha kamperat!
Farväl, min gamle vän! Tack för god vakt!

Nyårsönsknningar.
1866.

Hastigt tidens vågor ila
in i evighetens hamn;
än ett år nyss gått till hvila
i dess djupa, tysta famn.
I dess spår ett annat följer,
som sitt anlet' mystiskt döljer. —
Ur hvart bröst den önskan går:
Godt nytt år!

Godt nytt år, du barnaskara,
obekymrad, glad och yr!
Njut din lott att lycklig vara
ibland lek och äfventyr!
Fri från tvångets hårda tömmar,
i din oskulds sällhetsdrömmar
lef så länge du förmår!
Godt nytt år!

Ungdom, du, som allting hoppas,
full af tillförsigt och mod!
Nøjets rosor för dig knoppas,
varmt och eldigt är ditt blod.
Dig för rosens törnen akta!
Bjud ditt heta blod sig sakta
och var vis i lifvets vår!
Godt nytt år!

Man och kvinna, du, som hunnit
upp till lifvets middagshöjd!
I den verkningskrets du funnit,
med din lott, ditt kall förnöjd,
sträfva redligt, bed, arbeta!
Lifvets lag är, som vi veta:
som man sår, man skörda får.
Godt nytt år!

Och du vördnadsvärde gamle,
med de hvita silfverhår!
Dina minnens skatt du samle,
der vid grafvens rand du går!
Väl, om de din blick förnöja,
om du lugnt vid dem kan dröja,
nöjd, när sista timman slår!
Godt nytt år!

1874.

Nå, Gud ske lof, att vi "skådat din ända",
adertonhundredsjuttiotre!
Utan att sörja vi ryggen dig vända
och med förhoppning på nyåret se.
Dig nu till ära jag "strängar min lyra",
adertonhundredsjuttiofyra!

Låt oss nu se, att du hyggligt beskär oss
väder och vind, som befordra vårt väl,
så att ej månadsång väta förtär oss
och gör oss dufna till kropp och till själ!
Skona vår mage för knep och för syra,
adertonhundredesjuttiofyra!

Gör oss det möjligt att äta oss mätta,
helst både morgon och middag och kväll,
utan att nödgas i skulder oss sätta,
lätta bekymren i fattigmans tjäll,
gör oss ej födan och värmen för dyra,
adertonhundredesjuttiofyra!

Tak öfver hufvudet vänligt oss unna,
högt eller lågt, det får bli nu dervid!
Men på det möjligen vi skola kunna
ärligt bestå uti "lefnadens strid",
öka ej allt för orimligt vår hyra,
adertonhundredesjuttiofyra!

Gerna du lättingen mores må lära,
ge den förmätne en nyttig lektion,
att ej för högt han sitt hufvud må bära,
gif blott sin lön, som mig tycks, med reson,
åt hvarje ödmjuk och arbetsam myra,
adertonhundredesjuttiofyra!

Väck ur sin blindhet den konservative,
svalka den "rödes" hetlefrade själ!
Ljuset och friheten seger du gifve,
främje vårt folks och vårt fosterlands väl,
hur det nu går med "partiernas yra";
adertonhundredesjuttiofyra!

Huru som helst, kunna lugna vi vara,
"går det ej bra, går det bra dock ändå";
framåt det går dock, det har ingen fara,
det är för min del jag säker uppå —
ja, ty jag vet, det är Gud som skall styra
adertonhundredesjuttiofyra.

1875.

"**E**tt godt nytt år!" det går så lätt att säga,
och kostar gör det heller ingenting.
Hvi skulle *jag* då på de orden väga,
som öfverallt jag nu hör flyga kring?

Nej, ut med er så långt, så långt I kunnen
och till så många som I träffen på
och smörjen dem ordentligt omkring munnen
med allt hvad godt och rart de måtte få!

Och låt en söt och vänlig min ledsaga
er icke blott till den, som *är* min vän,
nej, ock till den, som hin helst måtte taga,
förstås, dock för att släppa'n se'n igen!

Och frågar någon: "Hvarför gör du detta,
när ingen mening är dermed ändå?"
jag svarar: *Dumbom* — som mig syns, med rätta —
derför att alla andra göra så!

Julklappar.

1875.

Den kommer! Den kommer! Förr'n dagen är slut,
vi ha den välsignade julen.

Sträck upp dig, se festlig och helgdaglig ut,
se glad ut, fast himlen är mulen!
Bekymren — ack, tids nog att tänka på dem,
tids nog att sig rifva i håret!
Vi dagar ha trehundra sextiofem —
d' ä' jul ju blott en gång om året.

Se glad ut, trots fejning och skurning och stök
och brådska och spring utan ända
och rammel och skrammel och mat-os och rök
och husgeråd upp- och nedvända!
Låt fruntimren hållas och finn dig uti
din roll af "borttappade färet"
Snart allt ju förbyts i en skön harmoni. —
D' ä' jul ju blott en gång om året.

Af mer eller mindre nödvändiga ting
en mängd du till julen måst köpa,
du traskat på expositionerna kring,
tills du blifvit trött af att löpa.
Du tittar i börsen: "Nej, hur skall det gå,
det här? Ta' mig hin, jag förstår'et!"
Tig stilla, min vän, och se glad ut ändå! —
D' ä' jul ju blott en gång om året.

Tänk bara på mor och på pysarne små,
som hoppa af fröjd och förtjusning,
på glansen i tindrande ögonen blå,
då granen han sprider sin ljusning!

Ack, kväf ej den tacksamhetssuck i ditt bröst,
som följer den tanken i spåret,
till honom, som gaf dig den lyckan till tröst! —
D' ä' jul ju blott en gång om året.

Och har af vår Herre du öfverflöd fått,
glöm ej att din ränta betala,
att mildra den armes, den nödställdes lott,
hans kvalfyllda hjerta hugsvala!
Den hungrige mätta, så vidt du förmår,
gjut balsam i svidande såret
och torka den lidandes brännande tår! —
D' ä' jul ju blott en gång om året.

1883.

Jag satt och tänkte för mig sjelf som så:
Hvad i all verlden skall du hitta på?
Hvad skall du denna gång i julklapp gifva,
som kan till någon tröst och glädje blifva?

Så rådlös satt jag der, så hjertans arm,
så tom, ej kall och icke heller varm,
med julen ända in på näsan på mig,
och dock till ingenting jag gat förmå mig.

Och rundt omkring mig rådde gräsligt stök;
det var som allt förvandladt var till kök,
allt upp- och nedvändt, blandadt om hvartannat;
det var — förlåt mig — det var rent förbannadt.

Det fanns ej rast, ej ro hos någon själ,
och knappast katten mådde riktigt väl;
den stackarn skjutsad blef fram och tillbaka
och sökte fåfängt någon ro få smaka.

Jag såg på honom, och han såg på mig;
den blick vi vexlade var jemmerlig;
hvad den betydde var ej värdt förråda;
det var — att vi martyrer voro båda.

Rätt som det var, sig reste min kamrat
upp med en fart, så att jag rent blef flat,
sköt rygg och benen långt ifrån sig sträckte,
som åt alltsammans han lång näsa räckte.

Och, liksom tröstande, med pyrig min
emot mitt ben han strök sin fäll så fin
och spann och kråmade sig så belåten.
Hvad tänkte Kisse Måns på? Hvad gick åt 'en?

Han tänkte plötsligt: "Allt en ändå har,
och efter regn ju skiner solen klar";
han tänkte på den sköna julamaten
och på delicen att få slicka faten.

Och jag, jag smekte honom ömt igen
och följde vinken, som mig gaf min vän:
jag ryckte upp mig ur allt stöks elände
och blicken litet längre framåt sände.

Och hvad jag nu med själens öga såg,
det värmde upp, det eldade min håg,
det lyfte mig ur låga "jemmerdalen"
ett stycke upp mot höga himlasalen.

Jag såg en stilla frid sig breda skön
utöfver jorden, liksom sänkt i bön,
jag såg af menskoskaror templen fyllas
och allt som af en flod af ljus förgyllas.

Af tack och lof liksom ett ljuffigt sus,
följdt utaf glädjesång vid orglars brus,
jag upp mot stjernströdt fäste hörde stiga,
att Gud och menskligheten sammanviga.

Det var som jorden höjts och himlen sänkts
och som ett ömsesidigt famntag skänkts,
och genom rymden, fylld af bröllopsfröjden,
ljöd ropet: Åra vare Gud i höjden!

Och öfverallt, hvarthän min blick än flög,
i hvarje menskoboning, låg som hög,
det var så ljust — det låg i stilla kvällen
som ett förklaringskimmer öfver tjällen.

Vid hvarje bord jag såg hur glädjen satt
som gäst och rikligt skänkte skatt på skatt
och satte kind i brand och blick i låga
och fyllde bågarn jemt med ljuffig råga.

Ja, ej enö nödens hem den helt förlät —
ack, i barmhertighetens dolda fjät
jag såg dess bild, der man den sällan spårar —
jag såg den spegla sig i varma tårar!

Och när i barnögats djup jag såg,
ack, hvilken obeskriflig fröjd der låg!
Det var som bodde himlen sjelf derinne —
det grep med omotståndlig makt mitt sinne.

Jag sträckte ofrivilligt armen ut —
den bilden fånga ville jag till slut;
den var så utsägligt kär — — jag glömde,
att midt i stöket än jag satt och — drömde.

* * *

Det är det hela nu af mig du får —
en fattig rimmare ej mer förmår;
dock, när hvad varmast, när hvad bäst han drömmer
han ger, hans julklapp du väl ej fördömer?

Men skulle du ej vara nöjd dermed,
så får han härmed ge dig det besked:
betänk, att fuskverket är gjordt om natten
och att du derfor har att tacka — katten!

1885.

Nu är det jul i Malmö och jul i Helsingborg,
nu är det jul i hela vida världen;
ur menskosinnet flykta bekymmer, nöd och sorg,
och glädjen sluter syskonkrets kring härden.
Ja, stor den är i slottssal, der allting står på tå,
men störst ändå i kojän, den låga, hos de små. —
Ack, fattigmännens bästa tid är julen!

Från mödäns tunga boja han lättad blir en gång,
sin krökta rygg han en gång unnas räta,
får en gång smaka känslan af frihet ifrån tvång
och en gång riktigt grundligt mätt sig äta,
får skåda bristen aflöst en gång af öfverflöd
och slipper ängsligt spara på söflet till sitt bröd. —
Ack, litet gläder fattigman om julen!

Af allt hvad den mig skänker af glädje och af tröst —
och, Gud ske tack och lof, det är ej ringa —
bland alla högtidskänslor, som fylla då mitt bröst
och från all sällhets urhem bud mig bringa,
det bästa, ack, det skönsta är ändå, att jag vet,
tack vare kristlig kärlek och mild barmhertighet,
att fattigman blir rikeman om julen!

Men du, som dagligt frässar i lyx och öfverflöd,
som ej af annat vet än endast njuta
och ser hur rundt omkring dig är ständigt brist på bröd,
hur nödens barn beständigt fårar gjuta,

vid tanken på den julskärf, som offras dem af dig
(för skams skull?), ack, den frågan väl må förlätas mig:

Är fattigman din broder blott om julen?

Och är du till på köpet ett af de "hvita" får,
som ständigt Kristi namn på tungan bära,
hvi, säg mig, ack, hvi vandrar du ieke i hans spår,
förverkligar hans sköna kärlekslära?

Hur godt du har, hur läckert än vara må ditt bord,
jag undrar, om inom dig du jäfva kan mitt ord:

du rikeman är fattigman om julen!

Med handen på vårt hjerta, oss sägom litet hvar:
vår kristendom ej stort är värd att prisa,
när mot den tryckta massan, som träget lasset dra'r,
vårt broderskap vi ej i gerning visa.

O, dröjom ej, tills tiden är re'n förbi dertill!

Det är det djupa allvarsord i dag er säga vill
en fattig rim-smeds enkla sång om julen.

1888.

Min tanke, flyg — flyg till "de tusen hem",
helst der af barnfröjd hörs i dag ett stäm!
Flyg dit och gästa i den glada ringen,
med kärlek, hopp och tro inunder vingen!

Försök, om än en gång med dessa små,
som kring sitt julbord så förnöjda stå,
du glädjas kan, nu liksom förr i verlden,
då barndomskänslan än var med på färden!

Ty glädjen är dock, säga hvad man vill,
den bästa religion som finnes till,
när, lyft på tacksamhetens skära vingar,
den mot sitt urhem jublande sig svingar.

Den öppnar gafvelsvidt vårt hjertas port,
vår börs, med litet värde eller stort;
det bästa i vår själ till lif den väcker;
sin famn den hela menskligheten räcker.

Hvad smälter hatet så som glädjens eld?
Hvad gör vår håg mer kärleksfull och mild?
Hvad speglar väl en himmelsk sällhet åter
mer än den ljufva tår, som glädjen gråter?

Och, rätt betänkt, hvad är vår uppgift här,
hvad tror du väl vår Herre mer begär
för allt det myckna goda oss blef gifvet,
än att man tacksamt glädjas skall åt lifvet?

Med sjelfgjord sorg sig plågar mången själ
och hänger hufv'et för sitt hjertas väl —
ack, kan blott riktigt, *riktigt* glad du vara,
då har det med ditt hjerta ingen fara!

Till lyckans mångomtvistade mystèr
hur hjertans enkel ändå nyckeln är:
lef så, att alltid du kan glad dig känna!
Finns någon bättre lära till än denna?

* * *

Så lät oss öppna då vårt hjertas dörr
och glädjas med de glade, nu som förr,
och i hvar like se en vän, en broder
med samme far som vi och samma moder!

Uti den största, bästa glädjens spår
syns städs' en lindrad nöd, en torkad tår —
ack, det är den, just den, jag vill er alla
i dag af allt mitt hjerta anbefalla.

1889.

Nu är det jul -- nu ska' vi vara glada,
i ljus och fröjd och menskokärlek bada;
nu ska' vi alla våra sorger glömma
och lyckliga, ack, för en stund oss drömma!

Nu ska' som menskor vi oss känna alla,
och dragarselen ifrån skuldran falla;
som barn så fria, glada, muntra, lätta,
vi ska' oss än en gång med lifsfröjd mätta.

Om annars knappt och surt vårt bröd kan tyckas,
i dag med öfverflöd vårt bord skall smyckas;
så plägade, så nöjda, ack, så rika,
vi ska' oss alla känna prinsar lika.

Allt hat, allt agg, som blott ger kval och smärta,
likt snö för sol skall smälta i vårt hjerta;
vår hand hvar like broderligt skall räckas,
vår famn mot hela menskligheten sträckas.

Vår glädje vara skall att andra glädja,
att intet mörker, ingen nöd tillstädja,
att, hvarhelst suckar gjutas, tårar flyta,
i fröjd och jubelrop dem ljuft förbyta.

* * *

Se der vårt julprogram, det allra bästa
hvarefter någonsin vi kunna festa --
o, om det alltid, alltid finge gälla,
hur annorlunda allt det skulle ställa!

Hur lätt, ack, löstes då ej mildt de frågor,
som hota nu att sätta allt i lågor!
Om vi till *handling* ginge blott från orden,
ett paradiset kunde få på jorden.

Ack, detta mål, hvarom vi alla drömde,
när sjelfviskhetens orm sitt hufvud gömde,
i våra bästa stunder som vi minnas,
hur skönt, hur herrligt skulle det ej vinnas!

Dithän, dithän, o, må vi alla sträfva,
ej menskokärleken inom oss kväfva,
nej, må dess ande mer och mer oss lifva,
att det en *evig* julfest måtte blifva!

* * *

Med sådant sinne, i en sådan anda
vår röst i jubelkören gladt vi blanda
och ge med barnslig fromhet luft åt fröjden
i hymnen: *Ära vare Gud i höjden!*

Och lyfta upp på trons och hoppets vingar,
när herrlig lofsång genom rymden klingar,
ur eldad bröst vi stämma in i orden
ur millioners hjertan: *Frid på jorden*

och *menniskorna en god vilje* alla,
med hvilket namn de än Allfadern kalla!
De äro syskon dock — det samma ljuset
belyser allas väg till fadershuset!

Lundströms visa om Helsingborg.

(Lokalkuplett i folkkomedien "Andersson, Pettersson och Lundström.")

1878.

Jag får väl också tala om
hur senast häromdagen
till Helsingborg jag också kom
och — blef af häpnad slagen.

Jag kände staden knappt igen,
den vuxit obeskrifligt —
dock än fanns "Skandinavien",
der förr jag haft så "trifligt".

Der tog jag in, tog en, två, tre
och fick en knapp i västen;
se'n gick jag ut för att bese,
hvad rart der fanns för resten.

Och det var tusan rent till stad
att hastigt framåt kila!
Så många nya hus i rad
och fanken så gentila!

Och nya gator, tuktade,
der man kan stå på ben'a,
om också på tre kvart man ä'
af tiodubbelt rena!

Och gröna lundar här och der,
der man ser "jernvägsskjussen"
och får i smyg, när man är kär,
af flickan lilla pussen.

Om för kometen jag fick ro
och slapp gå kring och drifva,
i Helsingborg jag ville bo
och der — "professor" blifva.

Ty der ä' krogar i parti,
der man kan lefva glader,
och klubbar med storgubbar i,
der man kan dra' sin spader.

Der drifves ifrigt politik
båd' med och utan heder,
och tidningarnes polemik
stort nöje jemt bereder.

Den ene han är röd, förstås,
och pigg af bara katten,
fastän han skvallra' om, gunå's,
hvar Lundström sof om natten.

Den andre visligt teg dermed —
det är ju kitsligt bara,
att folk som går en smul' på sned
ej ska' i fred få vara!

Om ock dess färg är si så der
och långt från deciderad,
den ej till torgs hvar småsak bär,
som helst bör bli — kascherad.

Och sicken en teater se'n!
Dit gick jag helt förveten,
och för en stund vid praktens sken
jag glömde rent — kometen.

Hvad jag af "Lilla Fru" förstod,
den lysande och rika,
var, att Lucretia hon var god
och benen — magnifika.

Der finns restauration också.
"Ro hit", sa' jag, "med båten!
En sup, en half öl låt mig få!
Hvad kostar hela bråten?"

"Det kostar öre trettisju",
sig kyparn till mig vrider. —
"Åh hut", sa' Lundström, "nedrigt ju
i dessa usla tider!"

Förr man sin plunta kunde få
så billigt fylld ur korgen,
som bars på ryggen hit från Råå,
trots tullfiskaln och — Borgen.

Förbi! Snart finns från forna da'r
bland goda saker många
blott Kärna och konsuler kvar,
mer eller mindre långa. —

Dock, det är sannt, ej glömmas får
den lefvande reliken,
som med sitt svärd vid torget står
och käns igen på skriken.

På slaget tolf jag kommer der
förbi i drömmar ljufva,
då ger den gule hals så här,
att jag mig rent förgrufva:

"I gevä — — — — r!"

Jag ställde mig en stund att se
på dessa underdjuren. —
Märkvärdig, herre jemine,
är menniskonaturen!

Se'n gjorde jag min lilla rund
på värdshusen i staden,
från Ifverssons till Gröna Lund,
jag profva' hela raden.

Bäst som jag satt vid mitt glas öl,
hvad tron I jag får höra?
En bengel säger till mig: "Knöl,
hvad har du här att göra?"

Jag gaf en svar på tal minsann,
förgrymmad in i själen:
"Knöl!? — Lundström han är *gentleman*
från hjessan ned till hälen!

Hur se'n det gick, jag knappast mins,
men jag tog fel på husen:
en hjälpsam vän ju alltid finns
för den, som är på snusen.

Precis som klockan nio slog,
man någonstād's mig förde;
uti sin famn mig sömnen tog,
och ljuf musik jag hörde.

(*Tutar reträtten.*)

När jag blir död.

När jag blir död och lagd på bår en gång,
hvad skola mina vänner om mig säga?
Skall någon af dem egna *mig* en sång?
Skall *något* värde jag befinnas ega?

Skall någon öm och god och känslig själ
invid mitt stoft en suck af saknad gjuta,
med tåradt öga hviska varmt farväl
och i sitt minne ömt mig innesluta?

Måhända — säkert jag dock vet, att då
skall mången oren, hvass och elak tunga
med skadeglädje strö sitt gift derpå
och mig med spott och hån i grafven sjunga.

Med mycken sanning mycken lögn också
och mycken smuts man deruppå skall sopa,
och många skvillersystrar skola slå
beskäftigt sina hufvuden tillhopa.

Då — tänk, hur skönt att ligga der i ro
och slippa deras tissel-tassel höra,
lugn som en filbunk rakt i vädret glo
och sätta emot allt sitt döfva öra!

Om aldrig sådan jag då blir befunnen,
om svart, om askgrå eller rosenröd,
hvad gör det? — Praten om mig bäst I kunnen!
Jag ger er lof, godt folk — *när jag blir död.*

I mörka stunder.

I Malmö.

Tänk, hvad man kan missta' sig ändå ibland!
Jag trodde, den oro, som stundom mig brände
och dref mig till versmakeriets elände,
förskref sig från hjertats och känslornas brand.

Jag trodde, en andelig maning mig dref
en tanke, en stämning i dagen att bringa;
att därför, kan tänka, det var som jag skref
och lät, som det heter, mitt "strängaspel klinga";

men döm om min flathet, då, rätt som det var,
se'n jag i en nyktrare jordmån planterats,
der allting höll anden vid lerklimpen kvar,
der blackbelagd tryggt den mot flygt assurerats,

jag fann, att den stämma, som sjunga mig bjöd,
af temligen simpel natur tycktes vara —
det var, efter allt, ett naturbehof bara —
det var blott min mage, som skrek efter bröd.

I ljusare ögonblick.

I Helsingborg.

Om jag med ord och tankar spel har drivvit,
som man med toner spelar på klaver,
och mest blott smälek fått till lön — hvad mer,
blott det af en och ann' förstådt har blifvit;

blott en och annan för en stund det gifvit
en lyftning från det tryck, som tynger ner,
från en och annan panna molnet rifvit
och väckt en känsla varm, som hugnad ger;

blott något ädelt frö det kunnat kalla
till lif hos en och annan konstlös själ
och harm mot vrånghet och mot fördom väcka —

en ädel harm mot orättvisor alla —
då har mitt spel ej varit fåfängt väl?
Det hoppet tröstrikt till min graf skall räcka.

Innehåll:

	Sid.
Förord	1.
Jag är rik, fastän fattig jag är	3.
Den stackars kungen	4.
Min sista lärdom	6.
Sista modet	8.
Emigrantens afsked	10.
Telegrafassistentens ställning	12.
Den största skatten	14.
Nautiska reflexioner	16.
Halshuggningen	20.
Min lille käre hage	24.
"Helsan"	26.
Mitt testamente	28.
Telegrafassistenternas jubelsång	29.
Tiggeriet	32.
Tysta tankar	34.
Plebiscitet	35.
Påfvens encyklika	37.
Min bäste vän	39.
Gamle prosten Dyfvelsträcks klagan	40.
Skrattar bäst, som skrattar sist	42.
En liknelse	43.
Handkyssningen	44.
Oförskämheten	45.
Vintervisa	51.
Till flickor i allmänhet och en i synnerhet	52.
Klingeli pling	54.
Äkta kröningssmörja	56.
Bada, bada, bada!	57.
Raljeri	58.
I brytningens tid	60.
Ett glas i det gröna	62.
"Tack, mitt folk!"	63.
Barndomshemmet	65.
Hundfröjden	68.
Ljus, ljus, mera ljus!	70.
Min skatt	71.
Hur väl, att en kung vi ha!	73.
Lottens historia	74.
Sångens makt	77.
Hvarför och därför	80.
Till de små	82.
Helsingborgsvisa	85.
När, sjuk, man ligger mellan lakan	87.

	Sid.
Fattig Per till rike Per	88.
"Den gamla ladans" sista suck	89.
Tröst i sorgen	92.
Till sångarne	95.
Barndopet	97.
Vid Stenbocksfesten	98.
Giftas	101.
Söndags- och hvardagsreligion	"
Ett försök i den ädla "diktkonsten"	105.
Den skånske odalmannen	107.
Glädjens skäl	109.
"Bierkrogen på söder"	110.
August Blanche	113.
P. H. Ling	115.
Tiggaren och hans hund	117.
Hemlig lycka	119.
Två modershjertan	"
Mödrar!	121.
Tåren	122.
Fromma önskningsar	123.
Till en ökad skandalskrifvare	125.
Af barn och stollar o. s. v.	"
I min blifvande fästlös minnesalbum	126.
Mina barns bön	127.
På min hustrus födelsedag	129.
Dödsrunor:	
Henrik Olin	130.
Oliva Ahlberg	131.
Maximilian Körner	133.
Gustaf Theodor Olsson	134.
Isaac Anders Stähle	135.
Per Andersson	137.
Nyårsönskningsar:	
1866	138.
1874	139.
1875	141.
Julklappar:	
1875	142.
1883	143.
1885	146.
1888	147.
1889	149.
Lundströms visa om Helsingborg	151.
När jag blir död	154.
I mörka stunder	155.
I ljusare ögonblick	156.

Pris: Kronor 1: 50.

